

LAMMIN SÄÄSTÖPANKKI

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2019

Yritys- ja yhteisötunnus: 0197794-8
Postiosoite: Hämeenkatu 14, 05800
HYVINKÄÄ
Käyntiosoite: Hämeenkatu 14,
Hyvinkää
Kotipaikka: Hämeenlinna

SISÄLLYSLUETTELO

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2019

Sisällys

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1. - 31.12.2019	1
Säästöpankkiryhmä ja Säästöpankkien yhteenliittymä	1
Toimintaympäristö	2
Pankin liiketoiminta	4
Tulos	5
Tase	6
Vakavaraisuuden hallinta	10
Riskienhallinta	14
Hallinto ja henkilöstö	22
Yhteiskuntavastuu	25
Olenaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen	25
Liiketoiminnan kehitys vuonna 2020	25
Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käytöstä	25
Tunnuslukujen laskentakaavat	26
Tilinpäätös	27
Lammin Säästöpankin tuloslaskelma	27
Lammin Säästöpankin tase	28
Lammin Säästöpankin rahoituslaskelma	30
Liitetiedot	31
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	31
Luettelo tilikauden aikana käytetyistä kirjanpitokirjoista ja	60
tositelajeista	60
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
Tilinpäätösmerkintä	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.

Hallituksen toimintakertomus tilikaudelta 1.1. - 31.12.2019

Lammin Säästöpankki on itsenäinen säästöpankki, joka on perustettu vuonna 1877. Lammin Säästöpankki kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja Säästöpankkiryhmään. Vuosi 2019 oli pankin 142. toimintavuosi. Pankki toimii Kanta-Hämeessä ja Keski-Uusimaalla. Pankin asiakaskunnasta pääosa on yksityisasiakkaita ja pienyrityksiä.

Pankin asiakasmäärä oli tilikauden päättyessä yli 29 400. Pankilla on yhteensä 10 konttoria ja yksi palvelupiste.

Lammin Säästöpankin tilikauden korkokate oli 7 626 tuhatta euroa, liikevoitto 3 523 tuhatta euroa ja tilikauden voitto 2 719 tuhatta euroa.

Säästöpankkiryhmä ja Säästöpankkien yhteenliittymä

Lammin Säästöpankki kuuluu Säästöpankkiryhmään ja Säästöpankkien yhteenliittymään. Pankin tilinpäätös yhdistellään Säästöpankkiryhmän yhdisteltyyn tilinpäätökseen.

Säästöpankkiryhmä on Suomen vanhin pankkiryhmä, joka koostuu Säästöpankkien yhteenliittymän muodostaneista Säästöpankeista, keskusyhteisönä toimivasta Säästöpankkiliitosta sekä Säästöpankkien yhdessä omistamista tytär- ja osakkuusyhtiöistä.

Säästöpankkien yhteenliittymään (jäljempänä myös ”Yhteenliittymä”) kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat Yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 20 Säästöpankkia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sekä edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset, Säästöpankkipalvelut Oy ja Sp-Rahastoyhtiö Oy.

Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankkiryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy sekä Sp-Koti Oy.

Tilikauden aikana toteutettiin 3 säästöpankkien välistä fuusiota. Kiikoisten Säästöpankki fuusioitui Huittisten Säästöpankkiin, Suomenniemen Säästöpankki fuusioitui Säästöpankki Optiaan ja Pyhärannan Säästöpankki Kalannin Säästöpankkiin. Fuusioiden seurauksena Säästöpankkien Yhteenliittymään ja Säästöpankkiryhmään kuuluvien Säästöpankkien määrä väheni 23 pankista 20 pankkiin.

Säästöpankkiryhmä myi 1.4.2019 toteutuneessa kaupassa omistuksensa Oy Samlink Ab:ssa yhdessä muiden Samlinkin omistajatahojen kanssa Cognizant Technology Solutions Finland Oy:lle. Säästöpankkiryhmän omistusosuus Samlinkista ennen kauppaa oli 42 prosenttia.

Säästöpankkiryhmä solmi alkuvuonna 2019 sopimuksen Cognizantin kanssa uuden peruspankkijärjestelmän käyttöönotosta. Cognizant kehittää Säästöpankkiryhmälle yhdessä Oma Sp:n ja POP Pankki -ryhmän kanssa uuden peruspankkijärjestelmän, operoi sitä sekä tukee pankkeja niiden digitaalisen strategian toteutuksessa. Temenos T24 ja Temenos Payment Hub (TPH) -ohjelmistoihin perustuva uusi peruspankkijärjestelmä tulee tehostamaan pankkien prosesseja ja toimintaa tehden niistä myös kustannustehokkaampia muun muassa skaalautuvuutensa ansiosta. Näin Säästöpankkiryhmä pystyy jatkossa tarjoamaan uusia tuotteita ja palveluita aiempaa nopeammin ja kustannustehokkaammin ja parantaa asiakkaiden käyttökokemusta oli kyse sitten mobiili-, verkko- tai konttoreissa tarjottavista palveluista. Kyseessä on Säästöpankkiryhmän historian suurin investointi.

Säästöpankkiryhmän rakenteesta löytyy lisätietoa sivulta saastopankki.fi/saastopankkiryhma.

Toimintaympäristö

Globaali talousnäkyvä

Vuotta 2019 leimaa globaalien talouskasvun hidastuminen ja poliittisten riskien korkea taso. Kun maailmantalous kasvoi vuonna 2018 reilua 3,5 prosentin vauhtia, jäänee kasvu vuonna 2019 noin 3 prosenttiin. Tämä on noin puoli prosenttiyksikköä alle pitkän aikavälin keskiarvon. Kasvu siis hidastui selvästi, mutta taantumalta vältyttiin.

Jo alkuvuonna 2019 epävarmuus globaalien talouskasvun kehityksestä kasvoi ja suhdannenäkymä heikkeni. Erilaiset tulevaa talouskehitystä ennakoivat mittarit kääntyivät laskuun: yritysten luottamus globaalisti laski, koskien erityisesti teollisuutta. Palvelusektorilla näkymien heikkeneminen oli vähäisempää. Myös kuluttajat tulivat monessa maassa aiempaa varovaisemmaksi.

Samanaikaisesti epävarmuus Brexitin ja kauppasodan ympärillä velloi suurena, lisäten epäluottamusta tulevia talousnäkyviä kohtaan. Loppukesästä Yhdysvaltojen ja Kiinan välinen kauppasota laajeni ja lisääntynyt epävarmuus heijastui koko globaaliin talouteen. Mm. yritysten investoinnit ja maailmankauppa ovat olleet vaisuja.

Kesän jälkeen taantumapelot lisääntyivät merkittävästi ja perinteisenä taantumaindikaattorina pidetty korkokäyrä kääntyi hetkellisesti negatiiviseksi. Euroopassa etenkin Saksan taloustilanne heikkeni ja vuoden toisen neljänneksen kasvu painui jopa miinukselle.

Loppuvuotta kohden talouden näkymät kuitenkin hieman parantuivat. Luottamusindikaattorien lasku tasaantui ja korkokäyräkin kääntyi jälleen positiiviseksi. Pelätty taantuma ei toteutunutkaan, vaikka kasvu toki hidastui. Tätä kirjoitettaessa maailmantalouden tilanne on yhä hauras, vaikka tilastoissa onkin nähty tasaantumista.

Totuttuun tapaan keskuspankit toimivat jälleen aktiivisesti talouden piristäjinä. Sekä Euroopan että USA:n keskuspankit laskivat korkojaan ja lisäsivät arvopapereiden ostojaan vuonna 2019. Elvyttävän rahapolitiikan on mahdollistanut inflaation maltillinen taso. Myös Kiina toteutti erilaisia raha- ja finanssipoliittisia elvytystoimia. Keskuspankkien elvytys vaikutti osaltaan siihen, että osakemarkkinoiden tuotot olivat vuonna 2019 erinomaisia hidastuvasta talouskasvusta huolimatta.

Korkoympäristö

Euroalueen korkotasoa on katsauskaudella säilynyt erittäin alhaisena. Lyhyet korot laskivat touko-elokuun aikana voimakkaasti nouden sitten loppuvuotta kohden. Pitkissä koroissa sen sijaan lasku oli jatkuvaa aina elokuulle, jonka jälkeen taso on noussut jääden kuitenkin selvästi alkuvuoden tason alle. Merkittävää muutosta tilanteeseen ei ole näköpiirissä johtuen euroalueen matalasta inflaatiosta.

Pankkitoiminnan korkokatteelle vallitseva latte karkokäyrä luo haasteita maturiteettitransformaatiotulon vähäisyyden johdosta. Lisäksi regulatoriset vaateet (LCR, MREL) tuovat lisärasitetta. Lokakuun lopussa voimaanastunut EKP:n two tiering – talletuskorko-järjestelmä on kuitenkin hieman helpottanut negatiivisesta talletuskorosta tulevaa rasitetta. Myös velkainstrumenttien edulliset liikkeeseenlaskutasot tukkurahoitusmarkkinoilla ovat kompensoineet negatiivisen talletuskoron ja lattean karkokäyrän vaikutuksia.

Sijoitusmarkkinat

Vuosi 2019 oli sijoitusmarkkinoiden näkökulmasta erittäin hyvä. Lähes kaikki omaisuusluokat tuottivat positiivisesti. Alkuvuodesta nähty muutos sijoittajien riskinottohaluudessa lähti liik-

keelle keskuspankkien rahapolitiikassa tapahtuneista muutoksista. Odotukset elvyttävän rahapolitiikan jatkumisesta nousivat merkittävästi. Vuoden aikana koettu epävarmuus kauppasodan uhkaan liittyvien riskien ja Brexit-neuvottelujen etenemisen osalta eivät kääntäneet positiivista kehitystä. Vuoden aikana pitkät korot laskivat sekä Yhdysvalloissa että Euroopassa. Tämä nosti valtionlainojen tuottoja. Matalien korkojen ympäristössä sijoittajien yrityslainakysyntä kasvoi ja tämä osaltaan nosti yrityslainojen tuottoja. Osakemarkkinoilla vuosi oli erittäin vahva. Osakekurssit nousivat kaikilla pääomamarkkinoilla.

Suomen taloustilanne

Globaalin talouden myötä, myös Suomessa talouden ennakoivat indikaattorit heikkenivät vuonna 2019. Yritysten luottamus laski kaikilla päätoimialoilla, mutta erityisesti teollisuudessa näkyvät heikkenivät nopeasti. Myös kuluttajien luottamus on jatkanut laskuaan, joskin laskua edeltävä lähtötaso oli ennätyskorkea.

Ennakoivien indikaattorien laskusta huolimatta tilastot Suomen reaalityalouden kehityksestä pysyivät yllättävän vahvoina vuonna 2019. Talouskasvu jopa kiihtyi syksyllä ja vuoden kolmannelle neljännekselle talous kasvoi 2,2 prosenttia vuodentakaisesta. Tilastot voivat toki edelleen revisioitua. Vienti kehittyi vielä varsin suotuisasti eikä maailmankaupan heikko vire vielä siirtynyt Suomeen. Palveluiden, erityisesti ICT-palveluiden, vienti on säilynyt hyvänä. Investoinnit sen sijaan hidastuivat selvästi viime vuodesta. Investointien kasvu jäi vaisuksi rakentamisen hidastumisen, mutta myös yritysten kone- ja laiteinvestointien vähäisyyden vuoksi.

Kotitalouksien tilanne pysyi vuonna 2019 vakaana. Vuonna 2018 nähty erinomaisen hyvä kehitys työmarkkinoilla tasaantui, mutta heikkenemistäkään ei nähty. Työttömyys pysyi suhteellisen vakaana reilussa 6,5 prosentissa ja työllisyysaste lipui hieman ylöspäin. Ansiotulojen kehitys oli suotuisaa ja matala inflaatio tuki osaltaan kotitalouksien ostovoimaa. Kotitalouksien säästämisaste kääntyi positiiviseksi useamman miinusvuoden jälkeen.

Asuntomarkkinat Suomessa

Asuntokauppa on yllättänyt tänä vuonna positiivisesti. Alkuvuoden kauppakehitys olisi ennakoitunut heikompaa vuotta. Käytettyjen asuntojen kauppajen määrä väheni tammi-huhtikuussa 1,4 prosenttia viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Toukokuusta alkaen kuitenkin käytettyjen asuntojen kauppa selkeästi vilkastui. Tähän kehitykseen vaikutti käytettyjen asuntojen tarjonnan lisääntyminen ja kysynnän sekä kiinnostuksen siirtyminen uudiskohteista käytettyihin asuntoihin. Tarjonnan lisääntyminen johtui siitä, että useat uudiskohteet valmistuivat ja niistä asunnon ostaneet laittoivat oman entisen kotinsa myyntiin. Syynä uudiskohdekysynnän laskuun oli asuntosijoittajien määrän väheneminen, hintataso sekä yleinen keskustelu mm. suurista taloyhtiölainoista. Omakotitalokauppa vilkastui kuluvana vuonna usean hiljaisemmän kauppavuoden jälkeen. Tämä johtui siitä, että omakotitalojen hinnat ovat usealla paikkakunnalla laskeneet viime vuosina, kun taas kerrostalohuoneistojen hinnat ovat nousseet. Lisätilan tarpeet moni on saanut tyydytettyä edullisemmin ostamalla omakotitalon. Markkinat eri maantieteellisillä alueilla ovat jatkaneet eriytymistään. Uusimaa ja muut suuret kaupungit, etenkin Turku, ovat edelleen kasvaneet, kun taas useilla muilla alueilla kuten Kainuussa, Kymenlaaksossa ja Etelä-Savossa on suunta ollut vastakkainen. Oheiseen polarisaatioon vaikuttaa vahvasti väkiluvun ja työllisten määrän kehitys. Käytettyjen asuntojen kauppamäärä kasvoi koko vuonna noin 4 prosenttia.

Sijoitusasuntokysynnän viime vuonna alkanut väheneminen on jatkunut koko vuoden ajan. Tämä johtuu vuokra-asuntojen tarjonnan vahvasta kasvusta ja jopa ylitarjonnasta useilla paikkakunnilla sekä muiden osakepohjaisten sijoitusinstrumenttien hyvästä arvonkehityksestä. Lisääntynyt vuokra-asuntojen tarjonta hillitsi vahvasti vuokratason nousua. Erityisesti asuntorahastojen ostot ovat merkittävästi vähentyneet. Useat sijoittavat päättivät lisäksi myydä omistamiaan sijoitusasuntoja mikä näkyi pienten asuntojen lisääntyneenä tarjontana usealla paikkakunnalla. Näistä pienistä asunnoista on jo ylitarjontaa usealla paikkakunnalla, mikä on vaikuttanut myyntiaikojen pitenemiseen sekä hintojen nousun vähintään pysähtymiseen.

Uudisrakentaminen jatkui vahvana vielä kuluneena vuotena vähenevästä kysynnästä huolimatta. Rakennuslupien ja uusien kohteiden aloitusten määrät olivat jo selkeässä laskussa. Tämä enteilee rakennusliikkeiden lisääntyvää varovaisuutta. Tähän varovaisuuteen on vaikuttamassa uudisasuntojen sijoitusasuntokysynnän ja kuluttajien kysynnän väheneminen sekä julkinen keskustelu taloyhtiölainojen ehtojen kiristämisestä. Lisäksi hyvällä sijainnilla sijaitsevien tonttien tarjonnan vähäisyys vaikuttaa. Rakennusliikkeet panostavat nyt entistä enemmän korjausrakentamiseen. Kiinteistönvälittäjien tekemien uudisasuntokauppojen määrä laski noin 7 prosenttia. Vuonna 2019 ennustimme uudisasuntokauppojen määrän laskevan 10-20 prosenttia. Käytettyjen kerros- ja rivitaloasuntojen hinnat nousivat pääkaupunkiseudulla noin 2,1 prosenttia ja muualla Suomessa noin 1,5 prosenttia, eli hintojen nousussa eriytyminen väheni edelliseen vuoteen verrattuna.

Pankin liiketoiminta

Lammin Säästöpankin liiketoiminnan kasvu ja tulos kehittyivät lähes odotusten mukaisesti tilikauden aikana. Pankki keskittyi toimintasuunnitelmansa mukaisesti kasvattamaan asiakasliiketoimintaansa sekä parantamaan kannattavuuttaan.

Lammin Säästöpankki harjoittaa peruspankkitoimintaa ja tarjoaa asiakkailleen monipuolisia pankkipalveluja sekä oman taseensa kautta että välittää yhteistyökumppaneidensa tuotteita. Välitetyt tuotteet käsittävät luotto-, sijoitus- ja vakuutus tuotteita.

Välitetyt luotot koostuvat SP-Kiinnitysluottopankki Oyj:n kiinnitysluotoista, joiden määrä vuoden 2019 lopussa oli 98,7 miljoonaa euroa. Pankilla on jälleenrahoitusvelvoite välittämiinsä kiinnitysluottoihin. Pankki on tilikauden aikana siirtänyt 18,2 miljoonaa euroa luottoja omasta taseestaan Sp-Kiinnitysluottopankille.

Sijoitustuotteina pankin tuotevalikoimaan kuuluvat Sp-Rahastoyhtiö Oy:n hallinnoimat sijoitusrahastot sekä Nooa Säästöpankin liikkeeseen laskemat indeksilainat. Pankki tarjoaa asiakkailleen myös omaisuudenhoitopalvelua, jossa salkunhoitajana on Sp-Rahastoyhtiö Oy. Lisäksi pankki tarjoaa asiakkailleen osakevälityspalveluja.

Vuoden lopussa asiakkailla oli pankin välittämiä rahasto- ja vakuutussäästöjä 105,0 miljoonaa euroa.

Pankin välittämät eläke-, säästö- ja henkivakuutus tuotteet tuottaa säästöpankkien omistama Sp-Henkivakuutus Oy, joka tarjoaa pankin asiakkaille nykyaikaisia ja eri tilanteisiin sopivia vakuutussäästämisen tuotteita. Pankki välittää myös Suomen Vahinkovakuutus Oy:n tarjoamia henkilöasiakkaan vahinkovakuutuspalveluja.

Maksujenvälityksessä pankki käyttää Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n maksujenvälitys- ja clearingpalveluja. Säästöpankkien Keskuspankki kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja sen tehtävänä on myös varmistaa Säästöpankkiryhmän likviditeetti ja tukkuvarainhankinta. Säästöpankkien Keskuspankki hankkii rahoitusta ja operoi Säästöpankkiryhmän puolesta rahamarkkina- ja pääomamarkkinoilla ja hoitaa maksujen selvityksen ja huolehtii myös Ryhmän sisäisestä likviditeetin tasauksesta.

Kiinteistönvälittäjänä toimii säästöpankkien oma kiinteistönvälitysketju, jonka keskusyhtiönä on Sp-Koti Oy. Sp-Koti -ketju toimii franchising-periaatteella, jossa itsenäiset yhtiöt muodostavat pankin kanssa yhteistyössä toimivan valtakunnallisen välittäjäketjun.

Vuonna 2019 Lammin Säästöpankki teki päätöksen konttoriverkoston muutoksista 1.1.2020 alkaen. Neljän konttorin palvelut yhdistetään muiden konttoreiden palveluihin. Hattulan ja Jannakkalan konttorit yhdistetään Hämeenlinnan keskustan konttoriin, Nurmijärven konttori Klauk-

kalan konttoriin ja Tuuloksen konttori Lammin konttoriin. Riihimäen ja Tuusulan konttorit muutetaan ajanvarauskonttoreiksi.

Tulos

Lammin Säästöpankin liikevoitto oli 3 523 tuhatta euroa (1 935 tuhatta euroa vuonna 2018). Liikevoitto kasvoi edellisestä vuodesta 82,1 prosenttia. Liikevoittoprosentiksi taseen vuosikeskiarvosta muodostui 0,7 prosenttia (0,4). Liiketuloksen hyvä kehitys johtui ensisijaisesti nettopalkkiotuottojen ja sijoitustoiminnan tuottojen kasvusta. Pankin kulu-tuotto -suhde oli 75,4 prosenttia (85,4).

Pankin keskeiset tuloslaskelmaerät ovat kehittyneet kahteen edelliseen vuoteen verrattuna seuraavasti:

Tuhatta euroa	01-12/2019	01-12/2018	Muutos-% *)	01-12/2017	Muutos-% **)
Korkokate	7 626	7 306	4,4	7 708	-5,2
Nettopalkkiotuotot	5 346	4 350	22,9	4 254	2,3
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	759	-533	...	-11	...
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot	440	146	...		
Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot				2 055	
Suojauslaskennan nettotulos	-22	-3	...	-14	-77,6
Muut tuotot	598	801	-25,3	550	45,8
Tuotot yhteensä	14 748	12 068	22,2	14 541	-17,0
Henkilöstökulut	-3 685	-3 704	-0,5	-4 183	-11,4
Muut hallintokulut	-4 722	-4 300	9,8	-3 897	10,3
Muut kulut	-2 719	-2 304	18,0	-2 588	-11,0
Kulut yhteensä	-11 125	-10 308	7,9	-10 667	-3,4
Kulu-tuotto -suhde	75,44	85,42		73,36	
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoön kirjatusta rahoitusvaroista	-90	165	...		
Arvon alentumistappiot luotoista				-1 053	
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot sekä arvonalentumiset	-10	11	...	-97	...
Liikevoitto	3 523	1 935	82,1	2 724	-29,0
Tilikauden voitto	2 719	1 106	...	1 661	-33,4
*) Muutos 2019-2018					
**) Muutos 2018-2017					

Pankin korkokatteeksi muodostui 7 626 tuhatta euroa (7 306). Korkokate kasvoi 4,4 prosentilla edelliseen tilikauteen verrattuna. Korkokatetta vahvistivat suojaavista korkojohdannaisista saadut korot, joiden määrä korkokatteessa oli 1 553 tuhatta euroa (1 457).

Korkotuottojen määrä oli 8 844 tuhatta euroa (8 840), jossa kasvua edellisvuodesta oli 4 tuhatta euroa. Korkotuotoista merkittävimmän osan muodostivat antolainauksen korkotuotot. Korkokulut olivat 1 218 tuhatta euroa (1 533). Korkokulut vähenivät edelliseen tilikauteen verrattuna 316 tuhatta euroa/20,6 prosenttia. Korkokulut koostuivat pääasiassa yleisön talletuksille maksetuista koroista.

Nettopalkkiotuotot olivat 5 346 tuhatta euroa (4 350). Tästä palkkiotuottojen osuus oli 6 267 tuhatta euroa (5 225) ja palkkiokulujen 921 tuhatta euroa (875). Palkkiotuottoihin sisältyy välitetyistä tuotteista saatuja palkkioita yhteensä 2 166 tuhatta euroa (1 880), josta välitetyistä kiinnitysluottopankin luotoista saadut palkkiot olivat 671 tuhatta euroa (454) ja muista välitetyistä tuotteista 1 495 tuhatta euroa (1 426). Välitetyistä kiinnitysluotoista saadut palkkiot sisältyvät edellä esitettyihin lukuihin nettomääräisinä. Muista palkkiotuotoista merkittävimpiä olivat palkkiot antolainauksesta 947 tuhatta euroa (889), palkkiot maksuliikenteestä 2 323 tuhatta euroa (1 774), palkkiot omaisuuden hoidosta ja lainopillisista tehtävistä 508 tuhatta euroa (501) ja palkkiot takauksista 95 tuhatta euroa (72). Palkkiotuottojen kasvuun vaikuttivat mm. hinnoittelumuutokset sekä pankkipalvelujen myynnin positiivinen kehitys. Palkkiokulut kasvoivat edellisvuodesta 5,3 prosenttia.

Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotoiksi muodostui 759 tuhatta euroa (-533). Erään sisältyi tuloksen kautta käypään arvoon kirjattavien rahoitusvarojen myyntivoittoja ja –tappioita 10 tuhatta euroa (-15) sekä näiden realisoitumattomia arvostusvoittoja ja –tappioita 749 tuhatta euroa (-518).

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot olivat 440 tuhatta euroa (146), josta myyntivoitot ja –tappiot olivat -46 tuhatta (9).

Suojauslaskennan nettotulos oli -22 tuhatta euroa (-3). Erä muodostuu käypää arvoa suojaavien korkojohdannaisten ja suojattavien kohteiden käypien arvojen muutosten erotuksesta.

Muut tuotot sisältävät tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista, sijoituskiinteistöjen nettotuotot ja liiketoiminnan muut tuotot, yhteismäärältään 598 tuhatta euroa (801). Saadut osingot olivat 189 tuhatta euroa (190), jossa vähennystä edellisvuoteen oli 1 tuhatta euroa. Sijoituskiinteistöjen nettotuotoksi muodostui 23 tuhatta euroa (62). Ero, 39 tuhatta euroa, johtui ensisijaisesti kulujen kasvusta. Liiketoiminnan muut tuotot vähenivät 29,6 prosentilla 387 tuhanteen euroon (549).

Henkilöstökulut muodostuvat palkkakuluista sekä eläke- ja muista henkilösivukuluista. Näiden kulujen kokonaismäärä oli 3 685 tuhatta euroa (3 704), mikä oli 0,5 prosenttia pienempi kuin edellisenä vuonna.

Muut hallintokulut kasvoivat 9,8 prosenttia, 4 722 tuhanteen euroon (4 300). Kulujen kasvu johtui erityisesti toimistokulujen, IT-kulujen ja markkinointikulujen kasvusta. Muut kulut, 2 719 tuhatta euroa (2 304), käsittävät poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä liiketoiminnan muut kulut. Suunnitelman mukaisten poistojen määrä oli 636 tuhatta euroa (414). Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 10,3 prosenttia, 2 084 tuhanteen euroon (1 890). Kulujen kasvu johtui ryhmän sisäisten maksujen kasvusta.

Luotoista ja takauksista kirjattujen arvonalentumistappioiden nettomäärä tilikauden tuloksessa oli 90 tuhatta euroa (-165). Odotettavissa olevat luottotappiot luotoista ja takauksista olivat 81 tuhatta euroa (-371). Toteutuneita luottotappioita kirjattiin tilikaudella 14 tuhatta euroa (208) ja palautuksia aikaisemmin toteutuneiksi luottotappioiksi kirjatusta saamisista -5 tuhatta euroa (-3).

Tase

Pankin tase pieneni vuoden 2019 aikana 0,6 prosenttia ja oli vuoden lopussa 514,8 miljoonaa euroa (517,6). Taseessa olevien luottojen määrä oli 416,3 miljoonaa euroa. Luottojen kesikorko oli 1,6 prosenttia. Talletusten määrä oli 389,7 miljoonaa euroa ja niiden kesikorko 0,2 prosenttia.

Lammin Säästöpankin taseen keskeiset erät ovat kehittyneet kahteen edelliseen vuoteen verrattuna seuraavasti:

Tuhatta euroa	31.12.2019	31.12.2018	Muutos-% **)	31.12.2017	Muutos-% ***)
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	416 333	411 477	1,2	398 901	3,2
Luotot	416 333	411 475	1,2	398 846	3,2
Muut saamiset	0	3	...	55	-95,2
Sijoitukset	84 702	92 566	-8,5	89 630	3,3
Saamiset luottolaitoksilta	28 554	33 418	-14,6	37 786	-11,6
Saamistodistukset	28 752	31 306	-8,2	17 562	78,3
Osakkeet ja osuudet	23 645	23 784	-0,6	30 484	-22,0
Kiinteistöt	3 752	4 058	-7,6	3 798	6,8
Johdannaissopimukset	8 407	7 462	12,7	7 534	-1,0
Johdannaissopimukset vastaavaa	8 407	7 462	12,7	7 534	-1,0
Yleisön talletukset *)	389 651	375 791	3,7	365 321	2,9
Velat luottolaitoksille	54 943	77 656	-29,2	69 498	11,7
Liikkeeseen lasketut velkakirjat	0	0		915	...
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	0	0		915	...
Oma pääoma	39 620	34 614	14,5	34 031	1,7
Tilinpäätössiirtojen kertymä	18 979	18 814	0,9	18 201	3,4
ROA %	0,5	0,3		0,4	
ROE %	5,3	3,4		4,4	
Omavaraisuusaste	10,6	9,6		9,7	
Vakavaraisuussuhde	21,90 %	19,45 %		18,57 %	
*) Luku ei sisällä suojauksesta johtuvaa käyvän arvon muutosta					
**) Muutos 2019-2018					
***) Muutos 2018-2017					

Luotonanto

Lammin Säästöpankin luotonannon kokonaismäärä tilikauden lopussa oli 515,0 miljoonaa euroa (492,0). Luotonanto sisältää pankin taseessa olevat luotot 416,3 miljoonaa euroa (411,5) sekä pankin välittämät Sp-Kiinnitysluottopankin luotot, jotka eivät sisälly pankin taseeseen. Välitettyjen kiinnitysluottojen määrä vuoden lopussa oli 98,7 miljoonaa euroa (80,5).

Mukaan luettuna välitetyt kiinnitysluotot luottoja nostettiin ja uudistettiin vuoden aikana yhteensä 129,9 miljoonaa euroa. Luotonannon nettolisäys oli 23,0 miljoonaa euroa eli 4,7 prosenttia.

Yli 90 päivää erääntyneet saamiset olivat 1,9 miljoonaa euroa (2,8) eli 0,9 miljoonaa euroa pienemmät kuin vuotta aiemmin. Yli 90 päivää erääntyneiden saamisten määrä oli 0,4 prosenttia (0,7) pankin taseessa olevien luottojen ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin sisältyvien takausten yhteismäärästä ja 0,4 prosenttia (0,6) kokonaisluotonannon ja taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin sisältyvien takausten yhteismäärästä.

Lisäksi pankilla oli nollakorkoisia saamisia 4,0 miljoonaa euroa (3,6). Yli 90 päivää erääntyneet ja nollakorkoiset saamiset yhteensä olivat 1,4 prosenttia (1,5) taseessa olevien luottojen ja taseen ulkopuolisten sitoumusten yhteismäärästä ja 1,1 prosenttia (1,3) kokonaisluotonannon ja taseen ulkopuolisten sitoumusten yhteismäärästä.

Lisäksi lainanhoitojoustolliset saamiset olivat 0,4 miljoonaa euroa (0,7). Lainanhoitojoustolliset saamiset ovat saamisia, joiden lainaehdot on neuvoteltu uudelleen tai asiakkaan rahoitusta on järjestelty heikentyneen maksukyvyn johdosta.

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin kuuluvat asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset, 4,0 miljoonaa euroa (4,1) muodostuvat pääasiassa pankki- ja muista takauksista.

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset, joiden määrä tilikauden päättyessä oli 17,9 miljoonaa euroa (23,4) koostuvat pääasiassa myönnettyistä nostamattomista luotoista.

Sijoitukset

Pankin sijoitukset kohdistuivat pääosin talletuksiin muissa luottolaitoksissa, saamistodistuksiin, osakkeisiin ja osuuksiin sekä kiinteistöihin, jotka sisältyvät tase-erään Aineelliset hyödykkeet. Aineelliset hyödykkeet on eritelty liitetiedossa 1.7.

Pankin talletukset muissa luottolaitoksissa olivat 28,6 miljoonaa euroa (33,4). Määrä oli 4,9 miljoonaa euroa pienempi kuin vuotta aikaisemmin. Sijoitukset saamistodistuksiin muodostuivat rahamarkkina-arvopapereista ja joukkovelkakirjalainoista. Niiden määrä tilikauden päättyessä oli 28,8 miljoonaa euroa (31,3), mikä on 8,2 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Sijoitukset osakkeisiin ja osuuksiin olivat kauden päättyessä 23,6 miljoonaa euroa (23,8). Tästä toiminnalle välttämättömien osakkeiden ja osuuksien osuus oli 14,0 miljoonaa euroa (12,2) ja muiden osakkeiden ja rahasto-osuuksien osuus 9,7 miljoonaa euroa (11,5). Pankilla ei ole hallussaan julkisesti noteerattuja osakkeita, joilla se kävisi aktiivisesti kauppaa.

Pankin kiinteistöomaisuuden arvo taseessa oli 3,8 miljoonaa euroa (4,1). Tästä omassa käytössä olevien kiinteistöjen arvo oli 2,1 miljoonaa euroa (2,2) ja sijoituskiinteistöjen arvo 1,7 miljoonaa euroa (1,9). Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 1.7.

Vuoden 2019 aikana pankki myi omistamiensa kiinteistöyhteisöjen osakkeita ja kiinteistöjä 43 tuhannen euron arvosta. Kiinteistöomaisuuden myynnistä kertyi 6 tuhatta euroa nettomääräistä myyntitappiota. Pankki kirjasi tilikaudella arvonalennuksia kiinteistöomaisuudesta yhteensä -43 tuhatta euroa (0).

Johdannaissopimukset

Pankki käyttää johdannaissopimuksia korkoriskiensä suojaamiseen. Tilikauden päättyessä johdannaisten positiivinen käypä arvo taseen vastaavaa –puolella, tase-erässä Johdannaissopimukset, oli yhteensä 8,4 miljoonaa euroa (7,5), josta käypää arvoa suojaavien johdannaisten osuus oli 8,4 miljoonaa euroa (7,5). Pankki suojasi käyvän arvon suojauksella avistaehtoista talletussalkkua. Suojausinstrumenttina olivat koronavaihtosopimukset.

Johdannaissopimukset eritellään liitetiedoissa 1.5. Vakavaraisuuslaskennassa johdannaiset sisältyvät luotto- ja vastapuoliriskin vakavaraisuusvaatimukseen.

Yleisön talletukset

Pankin varainhankinnasta valtaosa muodostui yleisöltä vastaanotetuista talletuksista. Talletusten määrä vuoden lopussa oli 389,7 miljoonaa euroa (375,8). Talletukset kasvoivat vuoden aikana 13,9 miljoonaa euroa eli 3,7 prosenttia.

Talletukset käyttö- ja säästämistileillä kasvoivat vuoden aikana 23,2 miljoonaa euroa eli 6,9 prosenttia ja niiden määrä vuoden vaihteessa oli 361,4 miljoonaa euroa (338,2). Sijoittamis- ja

asuntosäästöpalkkiotilien vähennys oli 9,4 miljoonaa euroa eli 25,0 prosenttia ja niitä oli vuoden vaihteessa 28,2 miljoonaa euroa (37,6).

Muutokseen vaikutti erityisesti matalana jatkunut korkotasoa, joka ohjasi talletusvaroja muihin instrumentteihin.

Muut velat

Muut velat muodostuvat pääasiassa veloista luottolaitoksille ja liikkeeseen lasketuista velkakirjoista, joita ovat sijoitustodistukset, joukkovelkakirjalainat sekä debentuurit, joilla on huonompi etuoikeus kuin pankin muilla veloilla.

Velat luottolaitoksille olivat 54,9 miljoonaa euroa (77,7). Erä sisältää muiden luottolaitosten pankkiin tekemät talletukset sekä pankin muut velat muille luottolaitoksille, jotka olivat 4,4 miljoonaa euroa (4,4). Muita velkoja ovat mm. repomyynnit, joiden määrä vuoden vaihteessa oli 4,4 miljoonaa euroa (4,4).

Muut vieraan pääoman erät muodostuivat lähinnä lyhytaikaisista maksujenvälityseristä sekä tuottojen ja kulujen jaksotuksiin liittyvistä tilinpäätösvaiheen siirtyvistä eristä.

Oma pääoma ja tilinpäätössiirtojen kertymä

Pankin oma pääoma tilikauden päättyessä oli 39,6 miljoonaa euroa (34,6). Muutosta edelliseen tilikauteen verrattuna oli 5,0 miljoonaa euroa. Omaan pääomaan sisältyvän käyvän arvon rahaston määrä laskennallisilla veroilla oikaistuna oli 0,3 miljoonaa euroa (0,2). Määrä koostui käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavien rahoitusvarojen käyvän arvon ja odotettujen luottotappioiden muutoksesta 0,3 miljoonaa euroa. Edellisten tilikausien voittovaroihin kirjattiin tilikaudella 0,5 miljoonaa euroa Samlinkin osakkeiden myyntivoittoa.

Pankki päätti tilikauden aikana antaa merkittäväksi kantarahasto-osuuksia. Merkintöjä tehtiin tilikauden aikana 2,0 miljoonaa eurolla, jotka kaikki on maksettu. Kantarahasto-osuudet merkittiin kaupparekisteriin 11.12.2019.

Omaan pääomaan sisältyy vuonna 2006, 2007, 2011 ja 2019 liikkeeseenlasketut kantarahasto-osuudet, joiden suuruus on 9,3 miljoonaa euroa (7,4).

Tilinpäätössiirtoja ovat poistoerot ja verotusperusteiset varaukset, joiden yhteismäärä kauden päättyessä oli 19,0 miljoonaa euroa (18,8), josta luottotappiovaraus oli 19,0 miljoonaa euroa (18,8). Vuonna 2019 luottotappiovarausta kasvatettiin 0,2 miljoonaa euroa (kasvatettiin 0,6 miljoonaa euroa), jonka jälkeen varauksen määrä tilinpäätöksessä oli 4,7 prosenttia saamisista. Varauksesta 0,9 miljoonaa euroa on siirretty vararahastoon. Tilikauden aikana ei kirjattu poistoeron muutosta.

Keskinäinen vastuu

Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat keskusyhteisö, jäsenluottolaitokset, jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset ja sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta edellä mainitut yhteisöt yhdessä omistavat yli puolet. Säästöpankkiliitto osk toimii Yhteenliittymän keskusyhteisönä.

Keskusyhteisö vastaa jäsenluottolaitostensa veloista ja sitoumuksista yhteenliittymälain mukaisesti. Keskusyhteisö on velvollinen suorittamaan yhteenliittymälain mukaisesti tukitoimena jäsenluottolaitokselle määrän, joka on tarpeen jäsenluottolaitoksen selvitystilän estämiseksi. Keskusyhteisö vastaa jäsenluottolaitoksen niistä veloista, joita ei saada suoritetuksi jäsenluottolaitoksen varoista.

Jäsenluottolaitokset ovat velvollisia suorittamaan yhteenliittymälain säädetyin perustein keskusyhteisölle osuutensa määrästä, jonka keskusyhteisö on suorittanut joko toiselle jäsenluottolaitokselle tukitoimena, taikka toisen jäsenluottolaitoksen velkojalle maksuna erääntyneestä velasta, johon velkoja ei ole saanut suoritusta velalliseltaan.

Keskusyhteisöllä on velvollisuus yhteenliittymälain mukaisesti valvoa jäsenluottolaitosten toimintaa ja antaa niille niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi ohjeita riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta sekä ohjeita yhtenäisten tilinpäätösperusteiden noudattamiseksi yhteenliittymän yhdistellyn tilinpäätöksen laatimisessa. Keskusyhteisöllä on oikeus vahvistaa jäsenluottolaitoksille yleisiä toimintaperiaatteita noudatettavaksi näiden Yhteenliittymän kannalta merkittävässä toiminnassa.

Talletussuoja

Rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain (1195/2014) mukaan talletuspankilla on velvollisuus kuulua talletussuojajärjestelmään ja maksaa talletussuojamaksua. Talletussuoja korvaa tallettajien varat, jos ne eivät ole käytettävissä luottolaitoksen jouduttua pysyviin maksuvaikeuksiin. Korvaus on enimmillään 100.000 euroa yhtä luottolaitosta kohden. Samaan talletuspankkien yhteenliittymään kuuluvia talletuspankkeja pidetään talletussuojan osalta yhtenä luottolaitoksena. Tämä tarkoittaa, että yhdessä tai useammassa yhteenliittymään kuuluvassa talletuspankissa olevat varat korvataan yhteensä 100.000 euron enimmäismäärään asti. Säästöpankkien yhteenliittymä on tässä tarkoitettu talletuspankkien yhteenliittymä.

Pankin talletussuojamaksu oli tilikaudella 0,2 miljoonaa euroa. Talletussuojasta vastaa vuoden 2015 alusta perustettu uusi viranomaisen, Rahoitusvakuusvirasto. Vanha talletussuojarahasto hyvittää kuitenkin jäsenpankeilleen Rahoitusvakuusviraston vuodelle 2019 määrämät talletussuojamaksut siinä suhteessa kuin kukin vanhan talletussuojarahaston jäsenpankit ovat vuosien kuluessa kartuttaneet rahastoa. Näin ollen talletussuojamaksulla ei ole pankille kuluvaikutusta tilikaudella 2019.

Sijoittajien turva

Lammin Säästöpankki kuuluu myös sijoittajien korvausrahastoon, jonka suojan piiriin kuuluvat kaikki ei-ammattimaiset sijoittajat.

Sijoittajien korvausrahaston tarkoituksena on sen jäsenenä olevien sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten korvausrahaston suojan piiriin kuuluvien sijoittajien saamisten turvaaminen. Korvausrahaston varoista korvataan sijoituspalveluyrityksen hallussa tai hallinnoitavana sijoituspalvelun tarjoamisen yhteydessä olevat suojan piiriin kuuluvien sijoittajien saamiset. Samalle sijoittajalle maksettavan korvauksen määrä on yhdeksän kymmenesosaa sijoittajan samalta sijoituspalveluyritykseltä olevan saamisen määrästä, kuitenkin enintään 20 000 euroa. Sijoittajien korvausrahastoa koskevan lainsäädännön mukaan Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvia pankkeja pidetään korvaussuojan osalta yhtenä pankkina.

Vakavaraisuuden hallinta

Vakavaraisuuden hallintaprosessin tavoitteena on arvioida, että pääoman määrä ja laatu ovat riittävät suhteessa pankin toiminnan luonteeseen, laajuuteen ja monimuotoisuuteen sekä kattamaan liiketoiminnan ja toimintaympäristön kaikki riskit. Tavoitteen saavuttamiseksi pankki tunnistaa ja arvioi toimintaansa liittyvät riskit kattavasti ja mitoittaa riskinkantokykynsä vastamaan kaikkien riskien yhteismäärää. Vakavaraisuudenhallintaprosessin kautta määritettävät sisäiset pääomatärpeet perustuvat vakavaraisuussäätelyn Pilari I:n mukaisiin pääomavaateisiin ja sen ulkopuolisiin riskeihin kuten rahoitustaseen korkoriskiin, sijoitussalkun markkinariskiin ja liiketoimintariskiin. Sisäisessä arviointiprosessissa pankki arvioi pääoman määrän, joka riittää kattamaan myös Pilari 1 ulkopuolisista riskeistä syntyvät odottamattomat tappiot.

Pankin hallituksella on kokonaisvastuu vakavaraisuudenhallinnasta. Pankin hallitus hyväksyy vakavaraisuudenhallinnan lähtökohdat, tavoitteet ja periaatteet. Lisäksi hallitus vahvistaa yleiset vaatimukset vakavaraisuuden mittaus- ja arviointimenetelmille sekä yleiset periaatteet vakavaraisuuden hallintaprosessin järjestämisestä. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että hallitus vahvistaa riskistrategiat ja määrittää tavoitetasot pääomalle, joka kattaa kaikki liiketoiminnasta ja ulkoisen toimintaympäristön muutoksista aiheutuvat olennaiset riskit. Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja asiakasriskejä valvotaan konsolidoidusti Yhteenliittymäntasolla. Keskusyhteisön hallitus on asettanut yhteenliittymän ja pankkien vakavaraisuudelle tavoitetasot, joita seurataan neljännesvuosittain.

Stressitestit

Osana vakavaraisuuden hallintaprosessia pankki arvioi omaa riskiasemaansa ja pääoman riittävyyttä stressitesteillä. Stressitestejä käytetään arvioitaessa miten erilaiset poikkeuksellisen vakavat, mutta mahdolliset tilanteet voivat vaikuttaa tuloksetekokykyyn, vakavaraisuuteen ja pääomien riittävyyteen. Stressitestien avulla pyritään tunnistamaan pankin kannalta keskeisimmät riskit ja arvioimaan, miten haavoittuvainen pankin rakenne on näiden riskien toteutumisen suhteen. Vakavaraisuudenhallintaprosessin tavoitteena on myös ylläpitää ja kehittää laadukasta riskienhallintaa.

Pääomanjatkuvuussuunnitelma

Pankin pääoman jatkuvuussuunnitelma on tehty ennalta arvaamattomien tapahtumien varalle, jotka saattavat vaarantaa pankin vakavaraisuuden. Osana pääomanjatkuvuussuunnitelmaa ovat pääoman määrälle ja laadulle hallituksen asettamat tavoitetasot ja seurantarajat, joita seurataan neljännesvuosittain. Pääoman jatkuvuussuunnitelmassa on kuvattutoimenpiteet, joihin toimiva johto ja hallitus voivat ryhtyä, jos vakavaraisuussuhdeluvulle asetettu seurantaraja rikkoutuu.

Pilari 1 pääomavaateet

Pankin suurimmat pääomavaateet muodostuvat kiinteistövakuudellisista saamisista, yrityssaamisista ja vähittäissaamisista. Pankin luottoriskin pääomavaade lasketaan standardimenetelmällä ja operatiivisen riskin pääomavaade perusmenetelmällä. Markkinariskin pääomavaade lasketaan perusmenetelmällä valuuttapositioneille.

Omat varat ja vakavaraisuustunnusluvut

Lammin Säästöpankin pääomavaatimus muodostuu seuraavista eristä:

- Vakavaraisuusasetukseen (CRR) perustuva vähimmäisvaade vakavaraisuussuhdeluvulle (8 %)
- 2,5 % luottolaitoslain mukainen kiinteä CET1 lisäpääomavaatimus ja
- Ulkomaisten vastuiden maakohtaiset muuttuvat CET1 lisäpääomavaatimukset.

Suomessa makrovakaupoliittisesta päätöksenteosta vastaa Finanssivalvonnan johtokunta, joka kuulee ennen päätöstään Suomen Pankkia, valtiovarainministeriötä sekä sosiaali- ja terveysministeriötä. Päätöksenteko makrovakaupoliittisten käytöstä tapahtuu neljännesvuosittain, pois lukien ns. O-SII –puskuri, kiinteistövakuudellisten luottojen vähimmäisriskipainot (CRR:n

artikla 124), järjestelmäriskipuskuri ja sisäisten mallien vähimmäistappio-osuus (CRR:n artikla 164), joiden osalta päätökset on tehtävä vähintään kerran vuodessa.

Järjestelmäriskipuskuria koskeva luottolaitoslain muutos tuli voimaan 1.1.2018. Lain muutoksen seurauksena Finanssivalvonta sai käyttöönsä uuden makrovakausvälineen, jonka tarkoituksena on kattaa rahoitusjärjestelmän pitkäaikaisten ja suhdanteista riippumattomia riskejä. Finanssivalvonta teki päätöksen järjestelmäriskipuskurin säilyttämisestä ennallaan 28.6.2019. Säästöpankkien yhteenliittymälle asetettu järjestelmäriskipuskuri on suuruudeltaan 1 % riskipainotettujen saamisten yhteismäärästä, ja puskuri tuli voimaan 1.7.2019 aiemmin tehdyn päätöksen perusteella.

Finanssivalvonnan johtokunta on 4.7. pitämässään kokouksessa päättänyt luottolaitoslain 11 luvun 6 §:ssä tarkoitetusta harkinnanvaraisesta lisäpääomavaatimuksen asettamisesta Säästöpankkien yhteenliittymälle. Finanssivalvonta on määrittänyt harkinnanvaraiseksi lisäpääomavaatimukseksi LLL 11 luvun 6§:n 2 momentin 1 kohdan a) alakohdan nojalla 1,25 % kokonaisriskin määrästä. Vaatimuksen määrä perustuu EKP:n LSI-pankkeja koskevaan SREP (Supervisory Review and Evaluation Process) -metologiaan, jossa lisäpääomavaadeprosentti perustuu valvojan arvion kokonaisarvosanaan. Lisäpääomavaatimus tulee täyttää EU:n vakavaraisuusasetuksessa (EU 575/2013) tarkoitetulla ydinpääomalla (CET1). Pääomavaade koskee Säästöpankkien yhteenliittymää, tuli voimaan 31.3.2020 ja on voimassa enintään kolme vuotta 31.3.2023 asti. 30.6.2019 voimassa oleva harkinnanvarainen lisäpääomavaatimus on 0,5 % kokonaisriskin määrästä.

Finanssivalvonnan päätös uusien asuntoluottojen enimmäisluototussuhteen laskusta 90 prosentista 85 prosenttiin muiden kuin ensiasunnon ostajien osalta tuli voimaan 1.7.2018. Finanssivalvonta ei asettanut vuonna 2019 muuttuvaa lisäpääomavaatimusta, jonka suuruus voi vaihdella 0-2,5 prosenttia riskipainotettujen saamisten yhteismäärästä. Finanssivalvonta ei ole asettanut Säästöpankkien yhteenliittymälle ns. OSII-lisäpääomavaatimusta.

Finanssivalvonta on myöntänyt luvan olla vähentämättä Yhteenliittymän jäsenluottolaitosten sisäisiä omistusosuuksia omien varojen instrumenteista laskettaessa omia varoja yksittäisen pankin tasolla ja alakonsolidointiryhmän tasolla. Lisäksi Finanssivalvonta on myöntänyt luvan soveltaa 0 prosentin riskipainoa Yhteenliittymän yhteisvastuun piirissä oleviin sisäisiin luottolaitosvastuisiin. Luvat perustuvat EU:n vakavaraisuusasetukseen (EU 575/2013) ja lakiin talletuspankkien yhteenliittymästä (599/2010).

Finanssivalvonta on myöntänyt Yhteenliittymälain mukaisen luvan Säästöpankkien yhteenliittymän Keskusyhteisönä toimivalle Säästöpankkiliitto osk:lle päättää, ettei sen jäsenluottolaitoksiin sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU575/2013) kuudennen osan ja sen nojalla annetuissa Euroopan unionin säädöksissä säädettyjä luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia.

Lammin Säästöpankki julkistaa vakavaraisuuslaskennan kannalta olennaiset tiedot vuosittain osana toimintakertomustaan ja tilinpäätöksen liitetietoja. Puolivuosittain tehtävässä osavuosi-katsauksessa julkistetaan keskeiset vakavaraisuustiedot.

Pilari III raportilla on esitetty EU:n vakavaraisuusasetus N:o 575/2013 mukaiset tiedot Säästöpankkien yhteenliittymän konsolidointiryhmän vakavaraisuudesta. Säästöpankkiryhmän Pilari III raportti ja tilinpäätös on luettavissa www.saastopankki.fi verkkopalvelussa.

Lammin Säästöpankin omat varat yhteensä olivat 52,6 miljoonaa euroa (47,5), kun omien varojen vähimmäisvaatimus oli 25,2 miljoonaa euroa (25,6). Omat varat koostuivat pelkästään ensisijaisten omien varojen ydinpääomasta (CET1). Ydinpääoman (CET1) määrä oli 52,6 miljoonaa euroa.

Säästöpankin vakavaraisuutta koskevat tiedot sisältyvät Säästöpankkiryhmän konsolidoituun tilinpäätökseen.

Lammin Säästöpankin vakavaraisuussuhde parani ja oli vuoden lopussa hyvällä tasolla 21,90 prosenttia. Ensisijaisten omien varojen suhde riskipainotettuihin eriin oli 21,90 % (19,45 %).

Omat varat (1000 euroa)	31.12.2019	31.12.2018
Ydinpääoma ennen vähennyksiä	54 521	49 664
Vähennykset ydinpääomasta	-1 899	-2 177
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	52 621	47 487
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)		
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)	52 621	47 487
Toissijainen pääoma ennen vähennyksiä		
Vähennykset toissijaisesta pääomasta		
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä		
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)	52 621	47 487
Riskipainotetut erät yhteensä	240 230	244 103
josta luotto- ja vastapuoliriskin osuus	202 887	207 458
josta vastuun arvonokaisuriski (CVA)	12 253	12 498
josta markkinariskin osuus (valuuttakurssiriski)		
josta operatiivisen riskin osuus	25 090	24 147
Vakavaraisuustunnusluvut		
Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin %	21,90 %	19,45 %
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin %	21,90 %	19,45 %
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin %	21,90 %	19,45 %

Pääomavaatimus (1000 euroa)	31.12.2019	31.12.2018
Omat varat	52 621	47 487
Pääomavaatimus yhteensä*	25 238	25 646
Josta Pilari II lisäpääomavaatimuksen osuus		
Pääomapuskuri	27 383	21 841

- Pääomavaatimus muodostuu lakisääteisestä vähimmäisvakavaraisuusvaateesta 8%, luottolaitoslain mukaisesta kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta 2,5%, ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista.

Lammin Säästöpankin vakavaraisuuden kehitykseen vaikuttivat tuloksen lisäksi kantarahastoannissa merkityt kantarahasto-osuudet.

Vähimmäisomavaraisuusaste

Säästöpankin vähimmäisomavaraisuusaste oli 10,04 prosenttia. Vähimmäisomavaraisuusaste on laskettu tiedossa olevan sääntelyn mukaisesti ja kuvaa pankin ensisijaisten pääomien suhdetta kokonaisvastuisiin. Pankki seuraa liiallista velkaantumista osana vakavaraisuuden hallintaprosessia.

	2019	2018
Ensisijainen pääoma	52 621	47 487
Vastuiden kokonaismäärä	523 972	527 743
Vähimmäisomavaraisuusaste	10,04 %	9,00 %

Kriisinratkaisusuunnitelma

Euroopan parlamentin ja unionin direktiivi 2014/59/EU luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä tuotiin kansallisesti voimaan 1.1.2015 alkaen (Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta). Kriisinratkaisulain toteuttamiseksi perustettiin Rahoitusvakausvirasto (Laki rahoitusvakausvirastosta, 1995/2014). Rahoitusvakausvirasto päätti keväällä 2017 asettaa Säästöpankkien yhteenliittymälle vaatimuksen alentamiskelpoisten velkojen vähimmäismäärästä (MREL-vaade) ja se astui voimaan 31.12.2018. Vaadetta ei kohdisteta jäsenluottolaitoksiin tai Sp-Kiinnitysluottopankkiin. MREL-vaade on luonteeltaan Pilari 2 -tyyppinen minimivaade, joka on täytettävä jatkuvasti. Rahoitusvakausvirasto on päättänyt, että Säästöpankkien yhteenliittymän alentamiskelpoisten velkojen vähimmäismäärä on omien varojen vähimmäismäärä kerrottuna kahdella. Tällä hetkellä vaade on 20,79 prosenttia Säästöpankkien yhteenliittymän kokonaisriskin määrästä.

Riskienhallinta

Riskienhallinnan tavoite

Riskienhallinnan periaatteet ja organisointi

Riskienhallinnalla tarkoitetaan liiketoiminnasta aiheutuvien sekä siihen olennaisesti liittyvien riskien tunnistamista, arviointia, mittaamista, rajoittamista ja seuranta. Riskienhallinnalla pyritään vähentämään ennakoimattomien tappioiden todennäköisyyttä tai uhkaa valvottavan maineelle ja siten varmistamaan ryhmästrategian toteuttamista. Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta on osa sisäistä valvontaa.

Riskienhallinnan tavoitteena on turvata pankin riskinkantokyky ja varmistaa toiminnan jatkuvuus. Riskinkantokyky muodostuu toiminnan laajuuteen ja vaativuuteen suhteutetusta riittävästä ja tehokkaasta riskienhallinnasta sekä kannattavaan liiketoimintaan perustuvasta riittävästä maksuvalmiudesta ja vakavaraisuudesta.

Riskien- ja vakavaraisuudenhallinta luo edellytykset riskien tunnistamiselle, arvioinnille, mittaukselle ja riskien rajaamiselle pankin kannalta turvalliselle tasolle. Eri riskialueiden ja liiketoimintojen edellyttämät pääomatarpeet määritetään luotettavasti ja riippumattomasti sekä pääoma kohdennetaan suunnitelmallisesti nykyisen ja suunnitellun riskinoton mukaan sekä pankin maksuvalmiuden hallinnan kannalta oikein.

Riskienhallinta on osa pankin sisäistä valvontaa ja keskeinen osa pankin operatiivista toimintaa. Pankin riskienhallintastrategia perustuu hallituksen pankille vahvistamaan päämäärään ja liike-

toimintastrategiaan, riskienhallintaohjeisiin, valtuusjärjestelmään sekä keskeisimmistä liiketoiminnan osa-alueista tuotettavaan riski- ja poikkeamaraportointiin.

Pankki kohdistaa strategiansa mukaisesti liiketoimintansa vähittäispankkitoiminnan vähäriskeeseen osaan. Pankilla ei ole taloudelliseen kantokykyynsä nähden ylisuuria asiakas- tai sijoitusriskikeskittymiä eikä pankki niitä strategiansa mukaisesti myöskään ota.

Pankki pitää vakavaraisuutensa turvallisella tasolla. Pankin vakavaraisuutta ja riskienkantokykyä vahvistetaan kannattavalla liiketoiminnalla. Luotto- ja muiden riskien muodostaman tappiuhan pankki huomioi tilinpäätöksessään riittäväillä arvonalentumiskirjauksilla ja muilla tappiokirjauksilla.

Hallitukselle annetaan säännöllisesti tietoa pankin eri riskeistä ja niiden tasoista. Pankin hallitus asettaa riskinottohalukkuuden tason hyväksymällä riskialuekohtaiset riskistrategiat ja tarvittavat riskilimiitit ja seurantarajat. Riskistrategian toteutumista seurataan riskilimiittien ja seurantarajojen valvonnalla ja raportoinnilla, jota suoritetaan liiketoiminnasta riippumattomasti. Hallitus myös hyväksyy valtuudet ja puitteet riskinotolle määrittelemällä sallitut riskirajat eri riskialueille. Valtuuksien puitteissa vastuu päivittäisestä riskien seurannasta ja valvonnasta kuuluu toimivalle johdolle. Toimiva johto hyödyntää seurannassaan järjestelmien tuottamia raportteja eri riskien osa-alueilta. Riskien raportointiin ja seurantaan tarkoitettujen järjestelmien sekä käytännöt täyttävät riskienhallinnalle asetetut edellytykset ottaen huomioon pankin toiminnan luonteen ja laajuuden.

Pankilla on seuraavat liiketoiminnasta riippumattomat toiminnot varmistamassa tehokas ja kattava sisäinen valvonta:

- riippumaton riskienvalvonta
- säännösten noudattamisen varmistamisesta vastaava toiminto (compliance)
- sisäisen tarkastuksen toiminto

Riippumattoman riskienvalvonnan tehtävänä on varmistaa ja valvoa, että pankin riskienhallinta on riittävällä tasolla suhteessa pankin liiketoiminnan laatuun, laajuuteen, monimuotoisuuteen ja riskeihin. Riskienvalvontatoiminnon tehtävänä on avustaa pankin hallitusta ja toimivaa johtoa riittävän riskienhallinnan järjestämisessä sekä toimivuuden ja tehokkuuden valvonnassa.

Compliance –toiminnon tavoitteena on varmistaa, että pankissa noudatetaan lainsäädäntöä, viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä. Compliance – toiminnon vastuulla on valvoa, että pankissa noudatetaan annettuja sisäisiä ohjeita, henkilöstöä sitovia eettisiä periaatteita sekä muita rahoitusmarkkinoilla vallitsevia ohjeita.

Pankin hallitus on asettanut pankille sisäisen tarkastuksen ja vahvistanut sisäiselle tarkastukselle tarkastussuunnitelman sekä raportointiperiaatteet.

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on pankin toimintaorganisaation sisäisen valvonnan laajuuden ja riittävyyden arviointi sekä riskienhallintajärjestelmien toimivuuden valvonta ja arviointi. Sisäinen tarkastus raportoi havainnoistaan toimitusjohtajalle ja hallitukselle.

Pankin hallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä lainsäädännön, viranomaisvaateiden ja keskusyhteisön hallituksen antaman ohjeistuksen mukaisesti. Pankin toimitusjohtaja ja muu johto vastaavat sisäisen valvonnan järjestämisestä lainsäädännön, viranomaisvaateiden sekä keskusyhteisön ja pankin oman hallituksen antamien tarkempien sisäisten toimintaohjeiden mukaisesti.

Säästöpankkien yhteenliittymän riskienhallinnan menettelytapoja ylläpidetään ja kehitetään keskusyhteisön riippumattoman riskienvalvonnan toimesta, jotta varmistetaan että myös kaikki uudet, olennaiset mutta aikaisemmin tunnistamattomat riskit tulevat liiketoimintojen riskienhallinnan piiriin.

Merkittävät tai riskipitoiset sitoumukset tehdään kollegiaalisen päätöksentekomenettelyn mukaisesti ja valtuuksien käyttö on rajattu limiiteillä. Liiketoimintaa ja prosesseja ohjataan sisäisillä toimintaohjeilla, joiden noudattamista ja ajantasaisuutta valvotaan. Tehdyt päätökset ja merkittävät liiketoimet dokumentoidaan ja arkistoidaan. Olennainen osa riskienhallintaa suoritetaan päivittäisissä varmistuksissa. Tehtyjen päätösten toimeenpanoa seurataan hyväksymisillä, todentamisilla, varmistuksilla, täsmäytyksillä sekä seuranta- ja poikkeamisraporteilla.

Luottoriski- ja vastapuoliriskit

Pankkitoiminnan merkittävin riski on luottoriski. Luottoriskin hallinnalla ja valvonnalla on suuri merkitys varmistettaessa pääomien riittävyyttä suhteessa liiketoiminnan riskeihin ja riskien toteutumisen aiheuttamiin tappioihin.

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei todennäköisesti täytä sopimuksen mukaisia velvoitteitaan. Luottoriskien suurin lähde ovat luotot, mutta luottoriskiä (vastapuoliriskiä) voi syntyä myös muunlaisista saamisista, kuten joukkovelkakirjalainoista, lyhytaikaisista saamistodistuksista ja johdannaisopimuksista sekä taseen ulkopuolisista sitoumuksista, kuten käyttämättömistä luottojärjestelyistä ja -limiiteistä, takauksista.

Säästöpankkiryhmässä pankkitoiminnan keskeiset asiakasryhmät ovat henkilöasiakkaat, yritysasiakkaat sekä maatilayrittäjät ja muut pienyritykset. Pankkitoiminnan varainhankinnasta pääosa on myönnetty luottoina Säästöpankkien asiakkaille.

Pankin hallitus ohjaa pankin luottoriskien hallintaa, siinä käytettäviä menetelmiä sekä niiden valvontaa ja raportointia vahvistamallaan luottoriskistrategialla, sen perusteella antamallaan luottoriskejä ja niiden hallintaa koskevilla muilla ohjeilla sekä asettamallaan riskilimiiteillä ja muilla seurantarajoilla. Keskusyhteisön riskienvalvonta valvoo, että jäsenluottolaitokset noudattavat näitä periaatteita.

Luottoriskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa asiakasvastuista syntyvien riskien tulos- ja vakavaraisuusvaikutukset hyväksyttävälle tasolle. Hallituksen vahvistama liiketoimintastrategia ja luotonanto-ohjeet määrittelevät enimmäismäärät riskikeskittymille ja ohjaavat luotonannon suuntaamista asiakassektoreittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain.

Pankin keskeisiä asiakasryhmiä ovat toimialueen henkilöasiakkaat ja mikro – ja pienet yritykset, elinkeinoharjoittajat sekä maa – ja metsätalousasiakkaat. Pankin varainhankinnasta pääosa on myönnetty luottoina pankin asiakkaille. Pankin taseessa olevista luotoista kotitalouksien ja elinkeinonharjoittajien yhteinen osuus on noin 69,7 % (69,7 %). Maaseutuyrittäjien osuus taseessa olevista luotoista on 7,3 % (7,1 %) ja muiden 23,0 % (23,3 %). Valtaosa, 75,4 % (74,3 %), pankin luotoista on myönnetty asuntovakuutta vastaan.

Asiakkaiden luottoriskien hallinta perustuu asiakasvastuuhenkilön suorittamaan asiakasseurantaan ja sisäiseen luottokelpoisuusluokitteluun. Luotonmyöntö perustuu ensisijaisesti asiakkaan riittävään luotonhoitokykyyn. Asiakkaan maksukyky, aiempi maksukäyttäytyminen, hakemuksen luottoluokitus ja tarjotut vakuudet muodostavat perustan luottopäätöksille ja luoton riskiperusteiselle hinnoittelulle.

Yksityisasiakkaan luottokelpoisuuden arviointi perustuu paikallisen säästöpankin hyvään asiakastuntemukseen sekä arviointiin asiakkaan maksukykyä. Luotonmyöntö perustuu ensisijaisesti asiakkaan riittävään luotonhoitokykyyn. Asiakkaan maksukyky, aiempi maksukäyttäytyminen, hakemuksen luottoluokitus ja vakuudet muodostavat perustan luottopäätöksille ja luoton riskiperusteiselle hinnoittelulle.

1.1.2018 voimaan astuneen standardin IFRS 9 Rahoitusinstrumentit myötä luotot luokitellaan 9 riskiluokkaan.

Yksityisasiakkaiden luokitukset ovat pääsääntöisesti hyviä tai erinomaisia. Yksityisasiakkaskannan riskiluokitukset ovat hieman parantuneet vuoden 2019 aikana.

Yritys- ja maatilatalousluottoriskien hallinta perustuu asiakasvastuuhenkilön suorittamaan asiakasseurantaan ja sisäiseen luottokelpoisuusluokitteluun. Yrityisasiakkaiden luotonmyönnessä asiakasarvioinnin perusteena oleva tilinpäätösanalyysi, asiakkaan taloudellinen tila, maksukyky, kilpailuasema, hakemuksen luottoluokitus ja tarjotut vakuudet muodostavat perustan luottopäätöksille ja luoton riskiperusteiselle hinnoittelulle. Lisäksi selvitetään aiotun investoinnin vaikutusta asiakkaan taloudelliseen tilaan. Elinkeinonharjoittajat ja toiminimet hoidetaan pääsääntöisesti yksityisasiakkaina. Erityistä osaamista vaativa asiakas voidaan tapauskohtaisesti siirtää hoidettavaksi yritysasiakkaaksi. Yritysasiakkaana hoidetaan osakeyhtiömuotoisia yrityksiä, avoimia ja kommandiittiyhtiöitä, yhteisöjä ja julkisyhtiöitä.

Asunto-osakeyhtiöiden määrä yritysasiakkaiden luottokannassa on säilynyt merkittävänä vuoden 2019 aikana. Asunto-osakeyhtiöiden määrällä on ollut vaikutusta sekä kannan keskimääräisen riskiluokitusten paranemiseen, että odotettavissa olevien luottotappioiden vähäiseen kasvuun suhteessa luottokannan kasvuun.

Pankin hallitus tekee suurimmat luottopäätökset. Hallitus on edelleen delegoinut luottovaltuuksia pankin luottotoimikunnalle ja muille nimetyille toimihenkilöille. Luottopäätökset tehdään pankin hallituksen vahvistamien luotonanto-ohjeiden mukaisesti. Pääsääntönä on vähintään kahden päätöksentekijän periaate. Luottopäätökset perustuvat asiakkaan luottokelpoisuuteen ja maksukykyyn sekä muiden luoton myöntämiskriteereiden, kuten vakuusvaatimusten täyttymiseen. Luotot on myönnetty pääosin turvaavin vakuuksin. Vakuudet arvostetaan varovaisesti käypään arvoon ja niiden käypiä arvoja seurataan säännöllisesti sekä tilastoja että hyvää toimialuetuntemusta hyödyntämällä. Pankin hallitus on vahvistanut pankille ohjeet eri vakuusmuotojen arvostuksista ja niiden vakuusarvoista, joita vastaan luottoa voidaan myöntää. Arvostusprosentit ovat varovaisesti määritellyjä enimmäisrajoja kullekin vakuuslajille. Vakuuden käyvän arvon arviointi perustuu aina tapauskohtaiseen arviointiin.

Luottoriskiä arvioidaan jatkuvasti seuraamalla mm. takaisinmaksussa esiintyviä viivästyksiä ja järjestämättömiä luottoja. Asiakaskohtaisia vastuiden ja vakuuksien määriä seurataan asiakasvastuuhenkilöiden taholta perustuen jatkuvaan maksukäyttäytymisen ja asiakkaiden toiminnan seuraamiseen. Hallitukselle raportoidaan säännöllisesti asiakasvastuista ja järjestämättömistä luotoista. Raportointi sisältää mm. riskien määrän ja kehityksen asiakaskokonaisuuksittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain.

Luotonannon keskittymäriskit

Luotonannon riskikeskittymiä syntyy tai voi syntyä esimerkiksi silloin, kun luottosalkku sisältää suuria määriä luottoja ja muita vastuita seuraaville tahoille:

- yksittäiselle vastapuolelle
- ryhmille, jotka muodostuvat yksittäisistä vastapuolista ja niihin sidoksissa olevista yhteisöistä
- tietyille toimialoille
- tiettyjä vakuuksia vastaan
- joiden maturiteetti on sama tai
- joissa tuote/instrumentti on sama.

Yksittäisen jäsenluottolaitoksen yhdelle asiakkaalle ja/tai asiakaskokonaisuudelle, myöntämien luottojen kokonaismäärä ei saa ylittää luottolaitoslaissa, muissa säädöksissä tai Finanssivalvonnan tai muun valvontaviranomaisen antamissa määräyksissä ja ohjeissa vahvistettuja enimmäismääriä. Yksittäisten vastapuolien aiheuttamia keskittymäriskejä on säännelty limiiteillä ja enimmäisasiakasvastuuta koskevilla toimintaohjeilla sekä yhteenliittymä että yksittäisellä jäsenluottolaitostasolla.

Pankilla ei ole asiakaskokonaisuuksia, joiden vastuut ylittäisivät EU:n vakavaraisuusasetuksen asettaman rajan 10 prosenttia pankin omista varoista (ns. suuret asiakasriskit). Pankin luottokantaan sisältyvät riskit ovat tehtyjen selvitysten perusteella pankin vuositulostasoon ja riskinkantokykyyn nähden alhaisella tasolla.

Erääntyneet saamiset

Ongelmasaamisia, viivästyneitä maksuja sekä odotettavissa olevien luottotappioiden määrää seurataan säännöllisesti. Pankin yli 90 päivää erääntyneet saamiset vähenivät hieman edellistä vuodesta ja olivat noin 0,4 % luottokannasta. Tietyissä olosuhteissa velallisen joutuessa taloudellisiin vaikeuksiin asiakkaalle annetaan myönnytys lainaehtoihin lyhennysvapaan tai luoton uudelleenjärjestelyn muodossa ja tällä tavalla pyritään turvaamaan asiakkaan maksukyky ja välttämään mahdollisia luottotappioita. Lainanhoitojoustojen myöntämisen edellytyksenä on, että asiakkaan taloudelliset vaikeudet ovat lyhytaikaisia ja tilapäisiä.

Odotettavissa olevat luottotappiot

Odotettavissa olevat luottotappiot lasketaan sopimuskohtaisesti ja sopimukset jaotellaan kolmeen vaiheeseen sopimuksen tilan perusteella. Asiakkaan ja sopimuksen tietojen lisäksi laskennassa huomioidaan pääekonomistin arvioiden mukainen tuleva talouskehitys. Odotettavissa olevien luottotappioiden laskentamenetelmät on kuvattu Laatisperiaatteissa kohdassa Arvoalentuminen.

Jos luottoriski ei ole luoton nostamisen jälkeen merkittävästi kasvanut, kirjaus tehdään perustuen 12 kuukauden odotettavissa olevaan luottotappioon ja sopimus kirjataan vaiheeseen 1. Jos luottoriski on luoton nostamisen jälkeen kasvanut merkittävästi, arvonalentumiset lasketaan perustuen luoton elinkaaren aikana odotettavissa olevaan luottotappioon ja sopimus kirjataan vaiheeseen 2. Merkittävää luottoriskin kasvua ovat luottoluokan heikkeneminen useammalla luottoluokalla, yli 30 päivän viiveet sekä sopimukselle kirjatut lainanhoitojoustot. Jos sopimukselle tulee vakavia häiriötä, arvonalentumiset kirjataan perustuen luoton elinkaaren odotettavissa olevaan luottotappioon ja sopimus kirjataan vaiheeseen 3. Vaiheen 3 sopimusten odotettavissa olevien luottotappioiden määrän riittävyttä arvioidaan sopimuskohtaisesti vähintään kvartaaleittain.

Saaminen palautuu vaiheeseen 1, kun saaminen on täyttänyt 12 kk ajan vaiheen 1 edellytykset. Vaiheesta 3 palautuminen tapahtuu vaiheen 2 kautta saamisen täytettyä 12 kk ajan vaiheen 2 edellytykset. Vaiheesta 3 palautuvien sopimusten odotettavissa olevien luottotappioiden määrän riittävyttä arvioidaan sopimuskohtaisesti kuukausittain.

Lainat ja saatavat, joiden perintää pidetään mahdottomana, kirjataan luottotappioiksi. Luottotappiot kirjataan vähennysten tilille. Lainat ja saatavat, joita ei pystytä perimään, kirjataan lopulliseksi luottotappioiksi, ja arvonalentuminen perutaan, kun tavanomainen perintäprosessi on loppuunsaatettu ja yksittäisen lainan tai saatavan tappion lopullinen määrä pystytään laskemaan.

Vuoden 2019 aikana lainoihin ja saamisiin yhteenlasketut arvonalentumiset olivat 0,1 miljoonaa euroa. Odotettavissa olevat luottotappiot suhteessa luottokantaan ovat 0,3 %. Odotettavissa olevien luottotappioiden vaiheiden muutokset on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa 1.1.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että pankki ei pysty suoriutumaan nykyisistä tai tulevista odotetuista ja odottamattomista kassavirtaustarpeista ollenkaan tai vahingoittamatta merkittävästi pankin taloudellista asemaa. Pankin liiketoiminta on talletuspankkitoimintaa, johon keskeisenä osana kuuluu maturiteettitransformaation kautta tuleva rahoitusriski. Liiketoiminnan

perustana on pankin asiakkailtaan vastaanottamat talletukset, joilla rahoitetaan kohdeasiakkaille myönnettävää luotonantoa.

Hallituksella on kokonaisvastuu likviditeettiriskistrategiasta, riskinottotason linjauksesta ja likviditeettiriskin hallintaan liittyvistä menettelytavoista, jotka liittyvät likviditeettiriskin tunnistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan sekä valvontaan. Pankin hallitus hyväksyy likviditeettistrategian ja muun ohjeistuksen sekä asettaa likviditeettiriskin seurannalle limiitit ja muut seurantarajat.

Lammin Säästöpankki hankkii tarvitsemansa jälleenrahoituksen talletuksina omalta toimialueeltaan sekä tarvittaessa Säästöpankkien Keskuspankin kautta haetulla tukkumarkkinarahoituksella. Talletustiliehtojen mukaan merkittävä osa jälleenrahoituksesta on avistaehtoista jakautuen yli 25 800 tallettaja-asiakkaalle. Pankin tavoitteena on säilyttää jälleenrahoituksensa maturiteetti riittävän pitkänä kestävänsä vuodenkin mittaisen markkinahäiriön ja ylläpitää laajaa rahoitus pohjaa.

Pankki on saanut Säästöpankkiliitto osk:lta luvan olla soveltamatta EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) kuudennen osan ja sen nojalla annetuissa Euroopan unionin säädöksissä säädettyjä luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia.

Pankki pitää maksuvalmiutensa hyvänä sijoittamalla likvidit varat erittäin likvideihin jälkimarkkinakelpoisiin rahoitusinstrumentteihin ja lyhytaikaisiin talletuksiin Säästöpankkien Keskuspankissa. Pankin taseessa olevista luotoista on 24,6 % (25,0 %) luotoissa, joiden luottoaika on yli 20 vuotta. Vuoden 2019 aikana pankin rahoitusasema pysyi hyvänä.

Markkinariski

Pankkitoiminnan markkinariskejä syntyy jäsenluottolaitosten rahoitustaseista, joka koostuu anto- ja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleenrahoituksesta sekä sijoitus- ja likviditeettisalkuista.

Markkinariskillä tarkoitetaan yleisesti markkinahintojen muutoksen aiheuttamaa vaikutusta rahoitusvarojen ja -velkojen markkina-arvoon. Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on rahoitustaseen korkoriski, jota seurataan sekä nykyarvon että tuloriskin kautta. Rahoitustaseen korkoriskin hallinnan periaatteet on kuvattu alla kohdassa rahoitustaseen korkoriski.

Pankin liiketoimintaan ei lähtökohtaisesti kuulu kaupankäynti omaan lukuun tai asiakaskaupankäynti (ns. trading -toiminta). Johdannaisten käyttö on rajoitettu suojaustarkoitukseen. Pankilla voi olla EU:n vakavaraisuusasetuksen 94 artiklassa määritelty ns. pieni kaupankäyntivarasto. Määritelmän mukaisesti luottolaitoksen tase-eriin ja taseen ulkopuolisiin eriin sisältyvään kaupankäyntivarastoon liittyvän liiketoiminnan on yleensä oltava alle 5 %:ia suhteessa luottolaitoksen kokonaisvaroihin ja määrältään alle 15 miljoonaa euroa sekä sen määrän on oltava aina enintään 6 % suhteessa luottolaitoksen kokonaisvaroihin ja määrältään enintään 20 miljoonaa euroa. Pienen kaupankäyntivaraston rajaa seurataan säännöllisesti.

Sijoitus- ja likviditeettisalkku

Sijoitus- ja likviditeettisalkun markkinariski muodostuu sijoituskohteen hinta-, korko- ja valuuttariskistä. Osakekurssien, korkojen ja valuuttojen muutokset vaikuttavat sijoitussalkun omistussalkun arvoon ja sitä kautta tuottoon. Sijoitussalkun markkinariskiä mitataan ja seurataan omaisuusluokittain, vastapuolittain ja sektoreittain. Pankin hallitukselle raportoidaan säännöllisesti sijoitussalkun position kehitys ja suurimmat vastapuolet. Sijoitus- ja likviditeettisalkun riskejä hallitaan hajauttamalla sijoitukset omaisuusluokittain, vastapuolittain, sektoreittain ja maantieteellisesti.

Sijoitus- ja likviditeettisalkun riskejä hallitaan hajauttamalla sijoitukset omaisuusluokittain, vastapuolittain, sektoreittain ja maantieteellisesti.

Osakeriskillä tarkoitetaan osakehintojen muutosten vaikutusta. Osakeriskiä syntyy pääsääntöisesti jäsenluottolaitosten likviditeetti- ja sijoitussalkuista.

Valuuttariskillä tarkoitetaan valuuttakurssien muutosten vaikutusta tulokseen tai omaan pääomaan. Valuuttariskiä voi syntyä vähäisessä määrin lähinnä sijoitussalkun sijoitusrahasto-omistuksista ja valuuttakassan kautta. Pankin ottolainauksessa tai likviditeettipuskurissa ei saa olla avointa valuuttapositiona. Pankin valuuttapositiona seurataan vakavaraisuuslaskennassa käytettävän menetelmän mukaisesti (pääomavaade lasketaan, mikäli kokonaisnettovaluuttapositiona on yli 2 % -yksikköä omien varojen yhteismäärästä).

Hyödykeriskillä tarkoitetaan hyödykehintojen muutosten vaikutusta. Pankin liiketoimintaan mukaan lukien sijoitustoiminta ei kuulu hyödykeriskin ottaminen.

Markkinariskien hallinta

Markkinariskien mittaamiselle ja seurannalle on asetettu limiitit ja muut seurantarajat. Keskeinen rahoitustaseen sisältämien markkinariskien mittaamisen ja seurannan väline on pankin vakavaraisuuden hallintaprosessi, jossa rahoitustaseeseen markkinariskeille varataan pääomaa sekä normaalissa että stressiskenaariossa.

Rahoitustaseen korkoriski

Pankkitoiminnan merkittävin markkinariski on rahoitustaseen korkoriski, jota seurataan sekä nykyarvon että tulariskin kautta. Pankin liiketoiminta on vähittäispankkitoimintaa, johon olennaisena osana kuuluu korkoriski. Korkoriskiä syntyy pankin rahoitustaseesta, jotka koostuvat anto- ja ottolainauksesta, markkinaehtoisesta jälleenrahoituksesta sekä sijoitussalkuista. Pankin kaupankäyntivarasto ovat vakavaraisuusasetuksessa määritelty ns. pieni kaupankäyntivarasto, jonka korkoriskipositio ovat vähäinen.

Korkoriskillä tarkoitetaan korkomuutosten haitallista vaikutusta pankkitoiminnan taseen ja taseen ulkopuolisten erien markkina-arvoon (nykyarvoriski) tai korkokatteeseen (tulariski).

Korkoriskien hallinnan tavoitteena on pankin korkokatteen ja nykyarvon vakauttaminen tasolle, jossa pankin liiketoiminta on kannattavaa, sekä niiden vaihtelun rajoittaminen siten, että pankin vakavaraisuus ei ole uhattuna voimakkaissakaan korkoympäristön muutoksissa. Pankin riskinottohalukkuus korkoriskin osalta kuvataan pankin hallituksen asettamilla korkoriskilimiiteillä. Korkoriskiä voidaan hallita muokkaamalla tuote- ja taserakennetta, suunnittelemalla sijoitusten ja liikkeeseenlaskujen korkosidonnaisuutta ja maturiteettia sekä tekemällä suojaavia korkojohdannaisia.

Pankki käyttää aktiivisesti korkokatteen suojaamisessa korkojohdannaisia: korko-optioita ja koronvaihtosopimuksia. Johdannaisten korkoriskiä seurataan erikseen sekä nykyarvo- että tulariskilaskennassa.

Pankin korkoriskiä mitataan kuukausittain sekä korkokatteen että taseen nykyarvon muutoksen kautta. Nykyarvomenetelmässä mitataan, kuinka paljon taseen käypä arvo muuttuu korkojen muuttuessa ja kunkin tase-erän markkina-arvon odotetaan muodostuvan kyseisen instrumentin rahavirtojen nykyarvona. Tulariskimallissa ennustetaan tulevaa korkokatetta vuoden horisontilla markkinakorkojen muuttuessa.

Avoimen korkoriskin määrää mitataan korkoherkkyydellä, joka huomioi edellä mainittujen korkoshokkien vaikutuksen korkokatteeseen tulevina vuosina. Pankin korkoriski oli 31.12.2019

+12,3/-0,6 prosenttia 12 kk:n korkokatteesta, jos korkotaso muuttuisi yhden prosenttiyksikön verran. Kahden prosenttiyksikön muutoksella pankin korkoriski olisi vastaavasti +30,2/+0,8 prosenttia 12 kk:n korkokatteesta. Korkoriski raportoidaan säännöllisesti hallitukselle, joka on vahvistamisissaan ohjeissa antanut enimmäismäärät pankin korkoriskille.

Johdannaissopimukset

Pankki suojaa korollisia velkojaan (jos pankilla on käyvän arvon suojausta ja/tai rahavirran suojausta) korkojen muutoksia vastaan korkojohdannaisilla ja soveltaa niihin suojauslaskentaa koskevia määräyksiä sekä seuraa säännöllisesti suojausten tehokkuutta. Johdannaiset eritellään liitetiedossa 1.5. Pankki seuraa kuukausittain johdannaisiin liittyviä riskejä kuten johdannaisten käyvän arvon muutoksia verrattuna korkokäyrän muutoksiin sekä muutoksia pankin taseessa ja korkokatteen herkkyydessä koronmuutoksille.

Kiinteistöriski

Kiinteistöriskillä tarkoitetaan kiinteistöomaisuuteen kohdistuvaa arvonalentumis-, tuotto- tai vahingoittumisriskiä. Kiinteistösijoitukset eivät kuulu pankin ydinliiketoimintaan. Pankin kiinteistökohteet on vakuutettu pääosin täysarvovakuutuksilla.

Pankin sijoituskiinteistöomaisuus on arvioitu ja tilinpäätöksessä arvostettu pääosin tuottoarvomenetelmällä. Markkinaperusteista tuottovaadetta asetettaessa on otettu huomioon kiinteistökohteen sijainti, kunto, käyttötarkoitus ja markkinanäkymät. Tuottoarvomenetelmän lisäksi erityisesti asuntojen ja maa-alueiden arvioinnissa on käytetty kauppahintamenetelmää. Pankin kiinteistöriskiä seurataan säännöllisesti hallitukselle tehtävällä raportoinnilla, jossa raportoidaan kiinteistöjen tuotot, sitoutuneet pääomat, vuokrausasteet ja kiinteistöjen tuotto prosentit.

Kiinteistöomaisuuden arvo on maltillinen verrattuna pankin taseeseen ja pankin omiin pääomiin eikä kiinteistöomaisuuden arvoihin tällä hetkellä kohdistu sellaisia arvonalentamistarpeita, joilla olisi olennaista vaikutusta pankin lähivuosien tulokseen ja vakavaraisuuteen. Sijoituskiinteistöjen kirjanpitoarvot ja käyvät arvot on kuvattu liitetiedossa 1.7 (pois lukien aineettomiin hyödykkeisiin kirjatut aktivoinnit).

Pankin omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja kiinteistöyhtiöiden osakkeisiin sitoutunut pääoma oli tilinpäätöshetkellä 2 875 tuhatta euroa (3 055). Sijoituskiinteistöomaisuuteen sitoutunut pääoma väheni verrattuna edelliseen tilikauteen ja oli määrältään 2 709 (3 065) tuhatta euroa, mikä on 0,5 prosenttia pankin taseen loppusummasta.

Operatiivinen riski

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. Myös oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Myös luotto- ja kaupankäyntiprosessien eri vaiheisiin sisältyy sekä operatiivisia riskejä että luotto-, likviditeetti- ja markkinariskejä, joita on arvioitu ryhmätason operatiivisten riskien arvioinnissa. Strategiset riskit on tässä rajattu operatiivisten riskien ulkopuolelle.

Pankin liiketoiminnassa noudatetaan voimassa olevia lain säännöksiä, viranomaisten antamia määräyksiä, Finanssialan Keskusliitossa vahvistettuja hyvän pankkitavan säännöksiä sekä operatiivisten riskien hallinnan periaatteita ja järjestämistä samoin kuin muita ryhmän sisäisiä ohjeita.

Pankin hallituksella on kokonaisvastuu pankkiliiketoiminnan operatiivisesta riskistä, riskinottoa linjauksesta ja operatiivisten riskien hallintaan liittyvistä menettelytavoista, jotka liittyvät tun-

nistamiseen, mittaamiseen, rajoittamiseen, seurantaan sekä valvontaan. Pankin hallitus hyväksyy operatiivisten riskien hallinnan periaatteet ja keskeiset operatiiviset ohjeet.

Merkittävimpiin tuotteisiin, palveluihin, toimintoihin, prosesseihin ja järjestelmiin liittyvät operatiiviset riskit tunnistetaan. Operatiivisten riskien tunnistamisen kautta määritellään valvonta ja kontrollit. Osa operatiivisten riskien aiheuttamista tappioista suojataan vakuutusturvalla. Lisäksi pankin jatkuvuussuunnitelmalla varaudutaan toiminnan merkittäviin häiriöihin.

Operatiiviselle johdolle raportoidaan säännöllisesti operatiivisista riskeistä ja toteutuneista vahingoista sekä läheltä piti tilanteista.

Oikeudelliset riskit

Oikeudellisilla riskeillä tarkoitetaan pätemättömistä sopimuksista tai puutteellisesta dokumentaatiosta aiheutuvaa tappiota ja lain tai viranomais määräysten rikkomisesta aiheutuvaa sanktioiden, korvausvelvollisuuden asiakasta kohtaan tai menetetyn liikearvon riskiä. Pankkitoiminnassa noudatetaan pankki- ja vakuutusalan vakioehtoja. Muita kuin vakioehtoisia sopimuksia laadittaessa käytetään lakiasiantuntijoita sekä tarvittaessa myös ulkopuolisia asiantuntijoita.

Säännösten noudattamisesta ja koordinoinnista vastaa compliance -toiminto. Compliance -toiminto varmistaa, että lainsäädäntöä, sekä viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä noudatetaan. Compliance -toiminnon vastuulla on myös valvoa, että annettuja sisäisiä ohjeita ja henkilöstöä sitovia eettisiä periaatteita sekä myös muita rahoitus- ja vakuutusmarkkinoilla vallitsevia ohjeita noudatetaan.

Liiketoimintariski

Liiketoimintariskit kuvaavat liiketoimintaympäristöstä johtuvien epävarmuuksien vaikutuksia liiketoimintaan. Liiketoimintariskit syntyvät kilpailusta, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksista sekä tuloksen muodostumisen odottamattomista heilahteluista. Liiketoimintariskit voivat syntyä myös väärän strategian valinnasta, puutteellisesta johtamisesta tai hitaasta reagoinnista toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin.

Liiketoimintariskiä hallitaan ja minimoidaan strategia- ja liiketoimintasuunnittelun kautta.

Hallinto ja henkilöstö

Pankin äänivaltaiset tallettajat kokoontuivat säästöpankkikokoukseen 22.10.2019 ja valitsivat neljä tallettajien edustajaa isäntien syyskokouksessa toimitettavaan isäntien vaaliin.

Lammin Säästöpankin isäntiin kuuluu 61 isäntää. Isäntien puheenjohtajana on toiminut kirkkoherra Heli Ulvinen ja varapuheenjohtajana aluemyyntijohtaja Mikko Savolainen. Kevätkokouksessa isännät vahvistivat vuoden 2018 tilinpäätöksen ja myönsivät vastuuvapauden pankin hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle. Pankin jakokelpoisista varoista 25 468 219,19 euroa päätettiin jakaa kantarahasto-osuuden omistajille voitto-osuuksia 183 750,00 euroa. Lisäksi päätettiin siirtää 872 561,20 euroa pankin vapaan oman pääoman rahastoon ja 50 000,00 euroa jaettavaksi yleishyödyllisiin tarkoituksiin.

Isäntien syyskokouksessa päätettiin, että isäntien määrä vähennetään 55:een. Erovuorossa olevista isännistä valittiin uudelleen Backlund Marcus, Engstrand Anni, Immonen Antti, Kilpeläinen Sami, Kärkäs Karoliina, Lindholm Sinikka, Pieskä Antti-Pekka, Reikko Timo, Räsänen Marko, Savolainen Mikko, Sköld Emmi ja Valovuori Virva. Isäntien puheenjohtajana jatkaa Heli Ulvinen ja varapuheenjohtajana Mikko Savolainen.

Säästöpankin tilejä ja hallintoa valittiin tarkastamaan varsinaisena tilintarkastajana tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy vastuunalaisena tilintarkastajana Otto Joki KHT ja varalla tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy.

Lammin Säästöpankin hallitukseen kuuluu 7 jäsentä. Hallituksen puheenjohtajana on toiminut toimitusjohtaja Timo Virtanen ja varapuheenjohtajana europarlamentaarikko Sirpa Pietikäinen sekä toimitusjohtajana Lauri Kalpala. Toimitusjohtajan sijaisena on toiminut Paula Suvanto. Hallitus kokoontui vuoden aikana 11 kertaa.

Hallituksen varsinaiset jäsenet:

Timo Virtanen, toimitusjohtaja, jäsenyyden alkamisvuosi 1991
 Jyrki Aho, poliisitarkastaja, jäsenyyden alkamisvuosi 2007
 Jari Flinck, puhemiehen erityisavustaja, jäsenyyden alkamisvuosi 2010
 Sirpa Pietikäinen, Euroopan parlamentin jäsen, jäsenyyden alkamisvuosi 2009
 Antti Sipilä, koulutuspäällikkö, jäsenyyden alkamisvuosi 2011
 Juri Mattila, digitaalisen talouden tutkija, jäsenyyden alkamisvuosi 2018
 Elna Kyllönen, varatoimitusjohtaja, jäsenyyden alkamisvuosi 2019

Pankin palveluksessa oli vuoden lopussa 65 (65) henkilöä, joista kokoaikaisia oli 59 (61) ja osa-aikaisia 6 (4) henkilöä. Työsuhteiden lukumäärä sisältää myös perhe- ja opintovapailta olevat henkilöt. Henkilökunnan keski-ikä oli tilinpäätöshetkellä 44,2 vuotta.

Pankin varsinaisena tilintarkastajana on toiminut tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy vastuunalaisena tilintarkastajana Otto Joki KHT ja varalla tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy.

Pankin hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä

Säästöpankin hallintoa hoitavat isännät, jotka ovat tallettajien ja kantarahasto-osuuden omistajien edustajia. Säästöpankkikokouksessa valitut tallettajien edustajat ja isännät valitsevat isäntien syyskokouksessa isännät. Isäntien tehtävänä on valita pankin hallituksen jäsenet, vahvistaa pankin toimintaa koskevat säännöt ja yleiset ohjeet sekä käsitellä pankin tilinpäätös ja vastuuvapauden myöntäminen.

Päätökset pankin liiketoiminnasta ja strategisista asioista tekee pankin hallitus. Hallituksen työskentely perustuu vahvistettuihin ohjeisiin. Hallituksen tehtävänä on päättää merkittävimmistä pankin liiketoimintaan liittyvistä asioista. Pankin toimitusjohtaja hoitaa pankin juoksevaa hallintoa hallitukselta saamiensa ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtajan valitsee hallitus.

Hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajan riippumattomuuden selvittäminen tapahtuu Finanssivalvonnan antamien määräysten mukaisesti. Tehtävään valittaessa sekä vuosittain hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan on annettava selvitys yhteisöistä, joissa he toimivat. Lisäksi hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on annettava Finanssivalvonnan määräyksen mukainen sopivuus- ja luotettavuus selvitys tehtävää vastaanottaessaan.

Palkitsemisjärjestelmät

Säästöpankin henkilöstön ja johdon palkitsemisjärjestelmä perustuu voimassa olevaan lainsäädäntöön, finanssialaa koskeviin säännöksiin ja suosituksiin sekä soveltuvin osin Hallinnointikoodi Corporate Governance -sääntöihin.

Säästöpankki noudattaa päätettäessä toimivan johdon ja henkilökunnan palkitsemisjärjestelmästä luottolaitoslain Hallinto- ja ohjausjärjestelmien 8. lukua. Säästöpankissa ei kuitenkaan sovelleta Luottolaitoslain 8 luvun 9,11 ja 12 §:en säännöksiä niihin palkkionsaajiin, joiden muutuva palkkio yhden vuoden ansaintajaksolta ei ylitä 50.000 euroa. Muuttuva palkkio yhden vuo-

den ansaintajaksolla ei myöskään ylitä 100 %:a palkkionsaajan kiinteän palkkion kokonaismäärästä.

Palkitsemisjärjestelmällä tarkoitetaan niitä päätöksiä, sopimuksia, toimintaperiaatteita ja menettelytapoja, joita noudatetaan johdon ja henkilöstön palkitsemisessa. Palkitsemisjärjestelmä sisältää sekä palkitsemistavan että sen kehittämiseen ja toteuttamiseen liittyvät prosessit. Palkitsemisjärjestelmää kehitetään aktiivisesti ja pitkäjänteisesti yhteenliittymän kilpailukyvyyn, hyvän taloudellisen kehityksen, kannustavuuden, sitouttamisen sekä uusien pätevien henkilöiden saatavuuden turvaamiseksi. Säästöpankissa palkitsemisjärjestelmä nähdään laajana kokonaisuutena, jolla tuetaan henkilöstön motivaatiota ja työtyytyväisyyttä. Sen avulla ohjataan toimintaa kohti yhteisiä tavoitteita. Palkitsemisjärjestelmä sisältää osioita rahallisesta palkitsemisesta ja muista palkitsemisen muodoista, kuten ammatillisen osaamisen ylläpidosta ja kehittämisestä. Rahallinen palkitseminen on siis vain yksi osa kokonaisuutta ja painoarvoa asetetaan myös muihin palkitsemisen keinoihin.

Palkitsemisjärjestelmä on yhdenmukainen pankin hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa ja toteutetaan aina voimassa olevien riskienhallintaperiaatteiden puitteissa. Palkitseminen ei kannusta toiminnassa riskinottoon, joka ylittää pankin riskinkantokyvyn perusteella määritellyn tai muuten kestävän riskitason.

Toimitusjohtajan työsuhteen ehdot ja edut hyväksyy pankin hallitus. Hallituksen jäsenille maksetaan kokouskohtainen palkkio ja vuosipalkkio. Pankilla on käytössä palkitsemisjärjestelmä, jonka perusteella henkilökunnalle toimitusjohtaja mukaan lukien voidaan maksaa palkkiota asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta. Palkitsemisjärjestelmän tavoitteena on palkita henkilökunnan suorituksia pankin strategian mukaisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Osalla pankin henkilökunnasta on lisäeläkkeitä, jotka mahdollistavat kyseisten henkilöiden siirtymisen eläkkeelle lakisääteistä eläkeikää nuorempana. Eläkkeellesiirtymisaika on näissä sopimuksissa 60 - 63 vuoden välillä. Lisäeläketurva voi perustua työehtosopimuksen tai työsopimuksen määräyksiin.

Palkitsemisen perusteena oleva kokonaiskompensaatio jakautuu kiinteään ja muuttuvaan palkanosaan. Muuttuva palkanosa käsittää sekä lyhyen että pitkän aikavälin palkitsemisen.

Lammin Säästöpankissa henkilökohtaisen palkitsemisen määrä ei voi vuodessa ylittää 50 000 euroa.

Säästöpankissa on tunnistettu merkittävät riskinottajahenkilöt, jotka voivat vaikuttaa pankin riskiprofiiliin tai toiminnallaan aiheuttaa pankille merkittävää taloudellista riskiä. Jos henkilö on luokiteltu työtehtäviensä perusteella ryhmään, jonka ammatillisesta toiminnasta voi aiheutua jäsenluottolaitokselle tai yhtiölle merkittävää riskiä ("riskiprofiiliin vaikuttava henkilö"), ja jos hänelle aiotaan maksaa yli 50.000 vuosipalkkio, noudatetaan luottolaitoslaissa määritettyä muuttuvien palkkioiden maksamisen lykkäämistä.

Sisäinen tarkastus todentaa vähintään kerran vuodessa, että Säästöpankkiliitto osk:n hallituksen päättämiä palkitsemisjärjestelmiä on säästöpankissa noudatettu.

Pilari III:n mukaiset palkitsemista koskevat tiedot julkistetaan Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksessä. Tilinpäätös on luettavissa Säästöpankkiryhmän kotisivuilla.

Keskeisimmät ulkoistetut toiminnot

Pankin keskeiset tietojärjestelmät on ulkoistettu Oy Samlink Ab:hen, jonka omistusosuuden Säästöpankit myivät 1.4.2019. Pankin kirjanpito hoidetaan PP-Laskenta Oy:ssä, jonka osakekannan Säästöpankkiliitto osk omistaa tasaosuuksin kolmen muun pankkiryhmän kanssa. Maksujenvälityksessä pankki käyttää Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n maksujenvälitys-

ja clearingpalveluja sekä rahahuollossa Automatia Pankkiautomaatit Oy:n rahahuoltojärjestelmää.

Yhteiskuntavastuu

Lammin Säästöpankin yhteiskuntavastuulla tarkoitetaan pankin vastuuta yritystoimintansa vaikutuksista ympäröivään yhteiskuntaan ja yrityksen sidosryhmiin. Paikallispankkina Lammin Säästöpankille on tärkeää kantaa omalta osaltaan vastuunsa ympäröivästä yhteiskunnasta. Lammin Säästöpankki huolehtii työnantajavelvoitteiden noudattamisesta. Pankin tuloksesta maksettiin vuonna 2019 yhteisöjen tuloveroa 753 tuhatta euroa. Omalla toiminnallaan pankki edisti toimialueensa aktiivisuutta tukemalla alueen yhteisöjä ja yhdistyksiä 50 tuhannella eurolla vuoden 2019 aikana.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Pankin hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin taloudelliseen asemaan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

Liiketoiminnan kehitys vuonna 2020

Pankin liiketoiminnan arvioidaan kehittyvän suotuisasti vuoden 2020 aikana. Suurimmat kasvudotukset on asetettu yritys- ja varallisuudenhoidon liiketoimintaan. Mikäli korkotaso nousee lievästi, on tällä pankin tulokseen positiivinen vaikutus. Voimakas korkotason nousu voi kuitenkin aiheuttaa arvonalentumistappioiden lisääntymisen. Kilpailutilanteen pysyessä kireänä pankin saamat marginaalit voivat laskea, jolla voi olla pankin tulosta heikentävä vaikutus.

Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käytöstä

Lammin Säästöpankin voitonjakokelpoiset varat ovat 28 404 495,57 euroa, josta tilikauden voitto on 2 719 333,34 euroa.

Hallitus ehdottaa isäntien kokoukselle, että tilikauden voitto käytetään seuraavasti:

- jaetaan kantarahasto-osuuksille voitto-osuutena	233 175,00 euroa
- käytetään yleishyödyllisiin tarkoituksiin	50 000,00 euroa
- jätetään omaan pääomaan	2 436 158,34 euroa
Yhteensä	<u>2 719 333,34 euroa</u>

Pankin taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Pankin maksuvalmius on hyvä eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan pankin maksukykyä.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Kulu-tuotto -suhde, %

Hallintokulut + poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista
hyödykkeistä + liiketoiminnan muut kulut $\times 100$
Korkokate + tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista + nettopalkkiotuotot
+ arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot + myytävissä olevien
rahoitusvarojen nettotuotot + suojauslaskennan nettotulos + sijoituskiinteistöjen
nettotuotot + liiketoiminnan muut tuotot + osuus osakkuusyritysten tuloksesta

Oman pääoman tuotto (ROE)

$\frac{\text{Liikevoitto/-tappio} - \text{Tuloverot}}{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{tilinpäätös-}} \times 100$
siirtojen kertymä laskennallisella verovelalla
vähennettynä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Koko pääoman tuotto (ROA)

$\frac{\text{Liikevoitto/-tappio} - \text{Tuloverot}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin}} \times 100$
(vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Omavaraisuusaste

$\frac{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä}}{\text{laskennallisella verovelalla vähennettynä}} \times 100$
Taseen loppusumma

Vakavaraisuussuhde

$\frac{\text{Omat varat yhteensä}}{\text{Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä}} \times 8\%$

Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin

$\frac{\text{Ydinpääoma (CET1)}}{\text{Riskipainotetut vastuut yhteensä}} \times 100$

Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin

$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (T1)}}{\text{Riskipainotetut vastuut yhteensä}} \times 100$

Vähimmäisomavaraisuusaste

$\frac{\text{Ensisijainen pääoma yhteensä}}{\text{Riskipainotetut vastuut yhteensä}} \times 100$

Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin

$\frac{\text{Omat varat yhteensä (TC)}}{\text{Riskipainotetut vastuut yhteensä}} \times 100$

Tilinpäätös

Lammin Säästöpankin tuloslaskelma

		1.1. - 31.12.2019 eur	1.1. - 31.12.2018 eur
Korkotuotot	(2.1)	8 843 636,16	8 839 666,36
Korkokulut	(2.1)	-1 217 629,90	-1 533 292,41
KORKOKATE		7 626 006,26	7 306 373,95
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista	(2.2)	189 137,65	190 122,90
Palkkiotuotot	(2.3)	6 267 285,21	5 225 103,14
Palkkiokulut	(2.3)	-921 402,44	-874 728,55
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	(2.4)	758 718,86	-532 970,69
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat nettotuotot	(2.5)	440 454,07	145 856,38
Suojauslaskennan nettotulos	(2.6)	-21 923,40	-3 026,95
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot	(2.7)	22 575,11	61 972,89
Liiketoiminnan muut tuotot	(2.8)	386 741,58	549 308,87
Hallintokulut		-8 406 042,36	-8 004 376,09
Henkilöstökulut	(2.9)	-3 684 525,69	-3 704 199,19
Muut hallintokulut	(2.10)	-4 721 516,67	-4 300 176,90
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	(2.11)	-635 724,54	-414 495,34
Liiketoiminnan muut kulut	(2.8)	-2 083 660,41	-1 889 623,26
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenuon kirjattavista rahoitusvaroista	(2.12)	-89 720,65	165 041,28
Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot sekä arvonalentumistappiot	(2.12)	-9 505,25	10 515,47
LIIKEVOITTO		3 522 939,69	1 935 074,00
Tilinpäätössiirrot		-165 400,03	-612 782,88
Tuloverot		-638 206,32	-215 979,92
VARSINAISEN TOIMINNAN VOITTO(TAPPIO) VEROJEN JÄLKEEN		2 719 333,34	1 106 311,20
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)		2 719 333,34	1 106 311,20

Lammin Säästöpankin tase

VASTAAVAA

		31.12.2019	31.12.2018
		eur	eur
Käteiset varat		474 232,70	698 606,85
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset		27 389 803,00	27 598 945,30
Saamiset luottolaitoksilta	(1.1)	28 553 504,01	33 417 717,42
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	(1.1)	416 333 456,89	411 477 491,54
Saamistodistukset	(1.2)	1 362 276,00	3 707 501,00
Muilta		1 362 276,00	3 707 501,00
Osakkeet ja osuudet	(1.3)	23 609 766,44	23 748 916,61
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	(1.3)	34 875,55	34 875,55
Johdannaissopimukset	(1.5)	8 406 804,85	7 462 070,54
Aineettomat hyödykkeet	(1.6)	1 838 201,84	1 880 681,09
Aineelliset hyödykkeet	(1.7)	3 606 555,38	3 872 264,14
Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet ja -osuudet		1 645 789,19	1 805 308,95
Muut kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet		1 724 678,17	1 765 491,97
Muut aineelliset hyödykkeet		236 088,02	301 463,22
Muut varat	(1.8)	261 939,81	361 428,88
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	(1.9)	2 875 105,65	3 302 874,94
Laskennalliset verosaamiset	(1.16)	11 060,65	18 705,18
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>514 757 582,77</u>	<u>517 582 079,04</u>

VASTATTAVAA

		31.12.2019	31.12.2018
		eur	eur
VIERAS PÄÄOMA			
Velat luottolaitoksille	(1.11)	54 942 730,53	77 656 051,22
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	(1.12)	398 116 164,68	383 274 710,32
Talletukset		398 116 164,68	383 274 710,32
Muut velat	(1.13)	1 476 750,95	1 778 559,01
Siirtovelat ja saadut ennakot	(1.15)	1 529 158,52	1 367 792,61
Laskennalliset verovelat	(1.16)	93 142,78	77 431,24
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		<u>456 157 947,46</u>	<u>464 154 544,40</u>
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ			
Vapaaehtoiset varaukset		18 979 161,75	18 813 761,72
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ YHTEENSÄ		<u>18 979 161,75</u>	<u>18 813 761,72</u>
OMA PÄÄOMA (1.20)			
Osakepääoma/Osuuspääoma/Peruspääoma		368,19	368,19
Kantarahasto/Lisäpääoma		9 327 000,00	7 350 000,00
Muut sidotut rahastot		1 888 609,80	1 795 185,54
Vararahasto		1 560 281,27	1 560 281,27
Käyvän arvon rahasto		328 328,53	234 904,27
Vapaat rahastot		3 318 640,74	3 318 640,74
Muut rahastot		3 318 640,74	3 318 640,74
Edellisten tilikausien voitto (tappio)		22 366 521,49	21 043 267,25
Tilikauden voitto (tappio)		2 719 333,34	1 106 311,20
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		<u>39 620 473,56</u>	<u>34 613 772,92</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u><u>514 757 582,77</u></u>	<u><u>517 582 079,04</u></u>

TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKUKSET

		31.12.2019	31.12.2018
		eur	eur
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset		4 046 209,12	4 132 765,95
Takaukset ja pantit		3 991 399,72	4 067 956,55
Muut		54 809,40	64 809,40
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset		17 903 986,44	23 368 256,64
Muut		17 903 986,44	23 368 256,64

Lammin Säästöpankin rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
	eur	eur
Liiketoiminnan rahavirta		
Varsinaisen toiminnan voitto verojen jälkeen	2 719 333,34	1 106 311,20
Tilikauden oikaisut	1 685 894,99	1 195 452,23
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-502 446,85	-17 970 140,32
Saamistodistukset	2 661 642,38	-13 870 982,64
Saamiset luottolaitoksilta	-183 550,73	-311 351,63
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöltä	-4 970 664,21	-12 568 185,89
Osakkeet ja osuudet	1 871 234,88	7 867 228,34
Muut varat	118 890,83	913 151,50
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-9 157 004,87	15 517 758,14
Velat luottolaitoksille	-22 713 320,69	8 157 996,78
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	13 859 756,14	10 462 164,24
Muut velat	-303 440,32	-3 102 402,88
Maksetut tuloverot	-141 495,16	-776 956,28
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	-5 395 718,55	-927 575,03
Investointien rahavirta		
Investoinnit osakkeisiin ja osuuksiin, lisäykset	-1 158 718,41	-1 166 800,00
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-506 451,33	-1 347 450,19
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	53 500,00	0,00
Investointien rahavirta yhteensä	-1 611 669,74	-2 514 250,19
Rahoituksen rahavirta		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	0,00	-914 600,00
Osuus- tai osakepääoman tai Kantarahaston lisäykset	1 977 000,00	0,00
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-241 750,00	-268 050,00
Rahoituksen rahavirta yhteensä	1 735 250,00	-1 182 650,00
Rahavarojen nettomuutos	-5 272 138,29	-4 624 475,22
Rahavarat tilikauden alussa	30 571 569,05	35 196 044,27
Rahavarat tilikauden lopussa	25 299 430,76	30 571 569,05
Rahavarat muodostuvat seuraavista tase-eristä:		
Käteiset varat	474 232,70	698 606,85
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	24 825 198,06	29 872 962,20
Yhteensä	25 299 430,76	30 571 569,05
Lisätiedot rahoituslaskelmaan:		
Saadut korot	8 830 353,85	9 030 794,16
Maksetut korot	1 391 701,80	1 637 585,50
Saadut osingot	189 137,65	190 122,90
Tilikauden oikaisut:		
Tilinpäätössiirrot	165 400,03	612 782,88
Tuloslaskelman verot	638 206,32	215 979,92
Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot	99 225,90	-175 556,75
Käyvän arvon muutokset	21 923,40	6 232,88
Poistot ja arvonalentumiset aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä	765 133,20	538 200,66
Muut oikaisut	-3 993,86	-2 187,36
Yhteensä	1 685 894,99	1 195 452,23

Liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Säästöpankki Lammin Säästöpankki kuuluu Säästöpankkien yhteenliittymään ja pankin tilinpäätös yhdistellään Säästöpankkiryhmän yhdisteltyyn tilinpäätökseen.

Säästöpankkiryhmä on Suomen vanhin pankkiryhmä, joka koostuu Säästöpankkien yhteenliittymän muodostaneista Säästöpankeista, Keskusyhteisönä toimivasta Säästöpankkiliitosta sekä pankkien yhdessä omistamista tytär- ja osakkuusyhtiöistä. Säästöpankit ovat itsenäisiä alueellisia ja paikallisia pankkeja. Yhdessä Säästöpankit muodostavat pankkiryhmän, jossa yhdistyvät paikallisuus ja valtakunnallisuus. Säästöpankkien perustehtävä on edistää säästäväisyyttä ja asiakkaidensa taloudellista hyvinvointia lähellä asiakasta. Säästöpankit keskittyvät vähittäispankkitoimintaan, erityisesti päivittäisasiointiin, säästämisen ja sijoittamisen sekä lainaamisen palveluihin. Tuote- ja palveluvalikoimaa täydentävät Säästöpankkiryhmään kuuluvien tuote-yhtiöiden kanssa tuotettavat muut finanssialan palvelut ja tuotteet. Jäsensäästöpankkien omistamat tuote- ja palveluyhtiöt tukevat ja edistävät Säästöpankkiryhmän liiketoimintaa joko vastuullaan olevien tuotteiden tai keskitetyn palvelutuotannon kautta. Ryhmän merkittävimmät tuote-yhtiöt ovat Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj, Sp-Henkivakuutus Oy, Sp-Rahastoyhtiö Oy, Säästöpankkipalvelut Oy sekä Sp-Koti Oy.

Säästöpankkien yhteenliittymään kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 20 säästöpankkia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj ja Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sekä edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset, Säästöpankkipalvelut Oy ja Sp-Rahastoyhtiö Oy.

Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankkiryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy ja Sp-Koti Oy. Säästöpankkiliitto osk toimii koko Säästöpankkiryhmän ryhmäohjauksesta ja valvonnasta vastaavana keskusyhteisönä. Säästöpankkiryhmä ei muodosta kirjanpitolaisissa määriteltyä konsernia eikä luottolaitostoinnista annetussa laissa määriteltyä konsolidointiryhmää, sillä Säästöpankkiliitto osk:lla ja sen jäsenpankeilla ei ole toisiinsa nähden yleisten konsernilaskentaperiaatteiden tarkoittamaa määräysvaltaa. Tämän vuoksi Säästöpankkiryhmälle ei voida määritellä emoyhtiötä.

Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä säädetään, että Säästöpankkien yhteenliittymän keskusyhteisön Säästöpankkiliitto osk:n on laadittava Säästöpankkiryhmän yhdistelty tilinpäätös. Yhdistelty tilinpäätös on laadittava keskusyhteisö Säästöpankkiliitto osk:n ja sen jäsenluottolaitosten tilinpäätösten tai konsernitilinpäätösten yhdistelmänä. Yhdistelty tilinpäätös käsittää myös sellaiset yhteisöt, joissa edellä tarkoitetuilla yhteisöillä yhdessä on kirjanpitolaisissa tarkoitettu määräysvalta. Säästöpankkiliitto osk:n hallitus on vastuussa tilinpäätöksen laatimisesta. Tilinpäätös laaditaan Säästöpankkiryhmän muodostamasta taloudellisesta kokonaisuudesta. Yhdisteltyä tilinpäätöstä varten Säästöpankkiryhmässä sovelletaan yhtenäisiä tilinpäätösperiaatteita. Jäljennös Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksestä on saatavissa osoitteesta www.saastopankki.fi tai Säästöpankkiliiton toimitiloista käyntiosoitteesta Teollisuuskatu 33, 00510 Helsinki.

Pankit laativat erillistilinpäätöksensä kirjanpito- ja luottolaitoslain säännösten, valtiovarainministeriön luottolaitoksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä antaman asetuksen (698/2014) sekä Finanssivalvonnan Määräykset ja ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus mukaisesti.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Luottolaitoslain 12 luku 10 §:ään perustuen tytär- ja osakkuusyritykset, joiden taseen loppusumma on alle yksi prosentti emopankin taseen loppusummasta ja vähemmän kuin 10 miljoonaa euroa, voidaan jättää konsernitilinpäätöksen ulkopuolelle. Tytäryrityksillä ei ole olennaista vaikutusta konsernin tulokseen eikä taseeseen. Konsernin tilinpäätös antaa poisjättämisestä huolimatta oikean ja riittävän kuvan konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Rahoitusinstrumentit

Rahoitusvarat ja -velat

Lammin Säästöpankki soveltaa rahoitusinstrumenttien kirjaamiseen ja arvostamiseen IFRS 9 Rahoitusinstrumentit standardia. Suojaussuhteisiin, joissa suojauskohteena on rahoitusvarojen tai -velkojen muodostaman salkun käyvän arvon suojaaminen korkoriskiltä ("korkoriskin portfoliosuojaus"), Lammin Säästöpankki jatkaa IAS 39 Rahoitusinstrumentit: Kirjaaminen ja arvostaminen standardin soveltamista.

Alkuperäinen kirjaaminen

Rahoitusvaroihin tai velkoihin kuuluva erä kirjataan taseeseen, kun yhteisöstä tulee instrumentin sopimusehtojen osapuoli. Rahoitusvarojen selvityspäiväkäytännön mukainen osto tai myynti kirjataan taseeseen tai taseesta pois kaupantekopäivän perusteella.

Rahoitusvarat ja -velat arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon, ja jos kyseessä on muu kuin käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattava rahoitusvaroihin kuuluva erä tai rahoitusvelka, siihen lisätään tai siitä vähennetään hankkimisesta tai liikkeeseenlaskusta välittömästi johtuvat transaktiomenot. Myöhemmillä kausilla transaktiomenot kirjataan tuloslaskelmaan korkotuotoksi tai -kuluksi osana rahoitusvaran tai -velan efektiivistä korkoa.

Rahoitusvarojen luokittelu ja luokittelun määrittely

Lammin Säästöpankki luokittelee rahoitusvarat myöhempää arvostamista varten seuraaviin arvostusluokkiin:

- Jaksotettu hankintameno
- Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta (käyvän arvon rahasto)
- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat.

Rahoitusvarat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä perustuen liiketoimintamalliin, jolla sitä rahoitusvarojen ryhmää, johon rahoitusvara kuuluu, hallinnoidaan sekä siihen, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevat pääomamäärän koron maksua.

Liiketoimintamallin arviointi

Liiketoimintamallilla tarkoitetaan sitä, kuinka pankki hallinnoi rahoitusvarojensa rahavirtojen keräytymiseksi. Toisin sanoen liiketoimintamalli ratkaisee, syntyvätkö rahavirrat sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä, rahoitusvarojen myynnistä vai näistä molemmista. Jos rahavirrat realisoituvat tavalla, joka poikkeaa liiketoimintamallin arviointiajankohtana olleista odotuksista, tästä ei aiheudu tilinpäätökseen aiempia kausia koskevaa virhettä eikä se myöskään muuta jäljellä olevien kyseisen liiketoimintamallin mukaisesti pidettävien rahoitusvarojen luokittelua.

Rahavirtaominaisuuksien arviointi

Rahavirtaominaisuuksilla tarkoitetaan rahoitusvaran sopimuksen mukaisten rahavirtojen luonnetta.

Rahavirtaominaisuuksia arvioidessa käydään läpi, ovatko sopimukseen perustuvat rahavirrat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua, esim. korko sisältää vain korvauksen rahan aika-arvosta, luottoriskistä ja muista perustyyppiselle lainaamiselle tyypillisistä riskeistä. Mikäli sopimusehdot sisältävät sellaisia tekijöitä, joita ei voida pitää lainaamiselle tyypillisinä ehtoina, luokitellaan rahoitusvara käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi.

Jaksotettu hankintameno

Rahoitusvaroihin kuuluva erä arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun, jos molemmat seuraavista ehdoista täyttyvät:

- rahoitusvaroihin kuuluvaa erää pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoitteena on rahoitusvarojen hallussapito sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi ja
- rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksua.

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettavat

Rahoitusvaroihin kuuluva erä on arvostettava käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta, jos molemmat seuraavat ehdot täyttyvät:

- rahoitusvaroihin kuuluvaa erää pidetään hallussa sellaisen liiketoimintamallin mukaisesti, jonka tavoite saavutetaan sekä keräämällä sopimukseen perustuvia rahavirtoja, että myymällä rahoitusvaroja ja
- rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimusehdoissa määrätään tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamerän koron maksua.

Velkainstrumenttien osalta arvostus kirjanpidossa tehdään käypään arvoon ja arvon muutos kirjataan laskennallisella verolla ja odotettavissa olevalla luottotappiolla vähennettynä laajaan tuloslaskelmaan.

Rahoitusvarasta luovuttaessa tai myytäessä saatu voitto tai tappio käypään arvoon laajan tuloksen kautta arvostettaessa kirjataan velkainstrumenttien osalta tulosvaikutteisesti.

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä pankki voi tehdä peruuttamattoman valinnan, jonka mukaan oman pääoman ehtoisen sijoituksen myöhemmät käyvän arvon muutokset esitetään muissa laajan tuloksen erissä. Tällaiset sijoitukset arvostetaan kirjanpidossa käypään arvoon ja käyvän arvon muutos kirjataan laskennallisella verolla vähennettynä laajaan tuloslaskelmaan. Oman pääoman ehtoisestä sijoituksesta saatavat osingot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun oikeus maksuun saadaan, osakkeesta saatavat pääomanpalautukset kirjataan laajaan tuloslaskelmaan.

Oman pääoman ehtoisten instrumenttien osalta käyvän arvon rahastoon kertynyttä realisoitumatonta voittoa tai tappiota ei siirretä tulosvaikutteiseksi missään vaiheessa vaan siirto tehdään oman pääoman sisällä edellisten tilikausien voittovaroihin.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat

Kaikki sellaiset erät, jotka eivät ole jaksotettuun hankintamenuun tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavia, kuuluvat käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi. Rahoitusvara voidaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä kuitenkin nimenomaisesti luokitella peruuttamattomasti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi, jos näin toimimalla poistetaan arvostamiseen tai kirjaamiseen liittyvä epäjohdonmukaisuus tai vähennetään merkittävästi tällaista epäjohdonmukaisuutta, joka muutoin aiheutuisi varojen tai velkojen arvostamisesta tai niistä johtuvien voittojen tai tappioiden kirjaamisesta erilaisilla perusteilla

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellaan myös sellaiset vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset, joissa rahavirtakriteereiden ei voida katsoa täyttyvän. Rahavirtakriteerit arvioidaan pankissa instrumenttikohtaisesti, sen määrittämiseksi onko kyseisen erän sopimusehdoissa määritettynä tiettyinä ajankohtina toistuvia rahavirtoja, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan koron maksua.

Rahoitusvarojen luokittelun muutokset

Vieraan pääoman ehtoisten sijoitusten uudelleen luokittelu tehdään vain silloin, kun Lammin Säästöpankin rahoitusvarojen hallinnoinnissa noudattamat liiketoimintamallit muuttuvat. Tällaisten muutosten odotetaan olevan erittäin harvinaisia, eikä Lammin Säästöpankki ole tehnyt uudelleenluokitteluja kuluneella tilikaudella.

Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttuminen

Kun rahoitusvaroihin kuuluvan erän sopimukseen perustuvat rahavirrat neuvotellaan uudelleen, tai niihin tehdään muutoin muutoksia ja tämä uudelleen neuvottelu tai muutosten tekeminen ei johda kyseisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän kirjaamiseen pois taseesta IFRS 9:n mukaisesti, rahoitusvaroihin kuuluvan erän bruttomääräinen kirjanpitoarvo lasketaan uudelleen ja tehdystä muutoksesta aiheutuva voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti.

Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjaaminen pois taseesta

Rahoitusvara kirjataan pois taseesta, kun sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaraan kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaa olemasta voimassa tai mikäli erä siirretään toiselle osapuolelle näin täyttäen taseesta poiskirjaamisen edellytykset.

Rahoitusvaroihin kuuluva erä on siirretty toiselle osapuolelle siinä ja vain siinä tapauksessa, että pankki joko:

- siirtää sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtojen saamiseen toiselle osapuolelle; tai
- pitää itsellään sopimukseen perustuvat oikeudet rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtojen saamiseen mutta ottaa vastatakseen sopimukseen perustuvan velvollisuuden maksaa kyseiset rahavirrat yhdelle tai useammalle vastaanottajalle ”läpikulku”-järjestelyllä. Sopimusta voidaan pitää ”läpikulku”-järjestelynä kun:
 - Velvollisuutta maksaa lopulliselle saajalle ei ole, mikäli ei saada kerättyä vastaavia määriä alkuperäisestä omaisuuserästä
 - Alkuperäisen omaisuuserän myynti tai panttaaminen on siirtosopimuksella estetty

Siirrettäessä rahoitusvaroihin kuuluva erä toiselle osapuolelle, taseesta poiskirjaamisen edellytykset täyttyvät vain kun:

- Omistamiseen liittyvät merkittävät riskit ja edut on siirretty toiselle osapuolelle; tai
- Omistamiseen liittyviä merkittäviä riskejä ja etuja ei ole siirretty toiselle osapuolelle tai pitänyt näitä itsellään, mutta määräysvalta on siirretty.

Rahoitusvelka kirjataan pois taseesta silloin ja vain silloin, kun velka on lakannut olemasta olemassa, toisin sanoen peruutettu, kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut. Jos jo lainanottajana ja lainanantajana olevien osapuolten välillä vaihdetaan vieraan pääoman ehtoisia instrumentteja, joiden ehdot poikkeavat huomattavasti toisistaan, vaihtoa on käsiteltävä alkuperäisen rahoitusvelan kuoletuksena ja uuden rahoitusvelan kirjaamisena. Ero kirjanpitoarvon ja maksetun vastikkeen välillä kirjataan tulosvaikutteisesti.

Käyvän arvon määrittäminen

Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritellään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai jos toimivia markkinoita ei ole, omia arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevat toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään sen hetkistä ostokurssia. Mikäli markkinoilla on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa, niin käypä arvo perustuu markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin ja mallin käyttämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Mikäli arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiintunut, käytetään markkina-arvon määrittämisessä asianomaiselle tuotteelle laadittua omaa arvostusmallia. Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käytettyihin laskentamenetelmiin ja ne kattavat kaikki ne osatekijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon hintaa asettaessaan. Arvostushintoina käytetään markkinatransaktioiden hintoja, diskontattujen rahavirtojen menetelmää sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa. Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskorroista, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin käyvän arvon määrittämiseen luotettavasti.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen hierarkiatasoon sen mukaan, miten käypä arvo on määritetty:

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille, joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät olennaisilta osin perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3).

Se käyppien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettava erä kokonaisuudessaan luokitellaan, määritetään koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys arvioidaan kyseisen käypään arvoon arvostettavan erän suhteen kokonaisuudessaan.

Arvonalentuminen

Lammin Säästöpankki määrittää arvonalentumisen perustuen rahoitusvaran odotettavissa oleviin luottotappioihin. Odotettavissa olevia luottotappiota koskeva vähennyserä lasketaan ja kirjataan rahoitusvaroilta, jotka arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen jälkeen jaksotettuun hankintamenuun tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta sekä takaussopimuksille ja taseen ulkopuolisille luottositoumuksille.

Odotettavissa olevan luottotappion määrittämiseksi rahoitusvarat luokitellaan vaiheisiin 1, 2 tai 3 sen perusteella, onko rahoitusvaran luottoriski kasvanut merkittävästi taseeseen kirjaamispäivän ja raportointipäivän välillä. Vaiheeseen 1 kuuluvat rahoitusvarat, joiden luottoriski ei ole kasvanut merkittävästi, vaiheeseen 2 kuuluvat rahoitusvarat, joiden luottoriski on kasvanut merkittävästi ja vaiheeseen 3 rahoitusvarat, joiden katsotaan olevan arvoltaan alentuneita.

Lammin Säästöpankissa odotettavissa olevien luottotappioiden (Expected Credit Loss eli ECL) laskenta tehdään vähäriskisille luotoille Loss Rate –mallilla ($ECL = Loss\ Rate * EAD$). Vähäriskisiä vastapuolia ovat julkisen sektori, rahoituslaitokset ja valtion takaamat opintolainat. Muille luotoille ja arvopapereille laskenta tehdään PD/LGD –mallilla ($ECL = PD * LGD * EAD$).

Loss Rate –mallin komponentit:

- Loss rate % eli laskennassa käytetään vastapuolille omia vakioituja prosentteja. Määräytyy vastapuolen sektorikoodin perusteella.
- EAD eli vastuun määrä on vuositason keskiarvo, joka tulevien lyhennysten vuoksi on yleensä pienempi kuin sopimuksen saldo.

PD/LGD –mallissa käytettävät komponentit:

- EAD (Exposure At Default) eli vastuun määrä maksukyvyttömyyshetkellä. Määrässä huomioidaan sopimus- ja vuositasolle lasketut lyhennykset ja ennaikaiset takaisinmaksut niille tuotteille, joille ennaikainen takaisinmaksu on mallinnettu. Taseen ulkopuolisten erien katsotaan pysyvän vakiona sopimuksen elinkaaren loppuun asti. Luoton nostamaton osuus huomioidaan laskelmissa täysimääräisenä.
- PD % (Probability of Default) eli maksuhäiriötodennäköisyys perustuu ulkoisiin ja sisäisiin luottoluokituksiin.
- LGD % (Loss Given Default) eli arvioitu tappion määrä maksukyvyttömyyshetkellä huomioi sopimuksen käytettävissä olevat vakuudet.

Vaihe 1: 12-kuukauden ECL

- Jos luottoriski ei ole luoton myöntämisen jälkeen merkittävästi kasvanut, lasketaan odotettavissa olevat luottotappiot perustuen 12 kuukauden odotettavissa olevaan luottotappioon. Odotettavissa olevaksi luottotappioksi kirjataan tällöin se osuus saamisen koko voimassaoloajalta odotettavissa olevista luottotappioista, joka aiheutuu laiminlyöntitapahtumista, jotka ovat mahdollisia 12 kuukauden kuluessa raportointipäivästä.

Vaihe 2: Elinkaaren aikainen ECL – luottoriski kasvanut merkittävästi

- Jos luottoriski on luoton myöntämisen jälkeen kasvanut merkittävästi, arvonalentumiset lasketaan perustuen luoton elinkaaren aikana odotettavissa olevaan luottotap-

pioon. Odotettavissa olevaksi luottotappioksi kirjataan tällöin se osuus saamisen koko voimassaoloajalta odotettavissa olevista luottotappioista, joka aiheutuu kaikista mahdollisista laiminlyöntitapahtumista saamisen odotettavissa olevana voimassaoloaikana.

Vaihe 3: Elinkaaren aikainen ECL – vakavia maksuhäiriöitä

- Jos sopimukselle tulee vakavia häiriöitä, arvonalentumiset kirjataan perustuen luoton elinkaaren aikana odotettavissa olevaan luottotappioon. Vaiheeseen 3 kuuluvat saamiset, joihin liittyy yksi tai useampi toteutunut haitallinen rahavirtoihin vaikuttava tapahtuma.

Toteutunut tappio vähennetään taseesta eikä tappioksi kirjattu osuus luotosta tule enää mukaan odotettujen tappioiden laskentaan.

Arvioitaessa luottoriskin mahdollista muutosta otetaan huomioon kaikki asiaan kuuluvat ja käytävissä olevat tiedot jotka ovat saatavilla ilman kohtuutonta työpanosta ja kustannuksia. Sopimuksen luottoriski on kasvanut merkittävästi (sopimus siirtyy vaiheesta 1 vaiheeseen 2) kun sopimuksella on m.m. yli 30 päivän maksuviive, sopimuksen PD kasvaa joko 2,50 –kertaiseksi tai 10 %-yksikköä tai sopimukselle on tehty lainanhoitojousto (performing). Sopimus siirtyy vaiheeseen 3 kun sopimuksella on havaittu vakavia maksuhäiriöitä eli sopimuksen tai asiakkaan luottoluokka on D, sopimuksella on yli 90 päivän maksuviive, sopimukselle on tehty (non performing) lainanhoitojousto tai sopimukselle on hakemushetkellä kirjattu lainanhoitajoustoperkinä. ECL-laskennassa käytetään samaa maksukyvyttömyyden (default) määritelmää, joka pankilla on käytössä luotonantosäännöissä. Sopimus voi palautua parempaan vaiheeseen, jos sen luottoriski on parantunut merkittävästi ja se täyttää kyseisen tason kriteerit pankin määrittämän ajan (ns. Probation period).

Laskennassa huomioidaan rahan aika-arvo diskonttaamalla sopimukselle laskettava odotettavissa oleva luottotappio. Efektivisenä korkona pidetään sopimuksen korkoa ja se lasketaan vaiheissa 1 ja 2 bruttokirjanpitoarvolle ja vaiheessa 3 alentuneelle kirjatulle arvolle raportointipäivälle.

Laskennassa käytettävät skenaariot:

Jokaiselle sopimukselle lasketaan neljä eri skenaariota Säästöpankkiryhmän pääekonomistin luomien talouden tilojen avulla. Skenaariot ovat perusskenaario 50%, lievä taantuma 8%, syvä taantuma 2% ja optimistinen skenaario 40%. Näistä lasketaan kirjanpitoon siirrettävä määrä painottamalla eri skenaarioita painokertoimilla.

Odotetut luottotappiot kirjataan arvonalentumisina tuloslaskelman erään Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenuun kirjattavista rahoitusvaroista. Samaan tuloslaskelman erään kirjataan myös lopulliset luottotappiot.

Suojauslaskenta ja johdannaissopimukset

Lammin Säästöpankki soveltaa yleisen suojauslaskennan piirissä oleviin suojaussuhteisiin IFRS 9 standardia. Korkoriskin käyvän arvon portfoliosuojauksiin (makrosuojaus) sovelletaan IAS 39 "carve out" sääntelyä kunnes kyseisiä suojaussuhteita koskeva uusi sääntely astuu voimaan.

Johdannaissopimukset arvostetaan tilinpäätöksessä käypään arvoon sopimuksen solmimisesta lähtien ja arvomuutokset kirjataan taseeseen ja tuloslaskelmaan tai muihin laajan tuloksen eriin.

Lammin Säästöpankki suojaa korkoriskiään sekä käyvän arvon että rahavirran muutoksilta ja soveltaa suojaussuhteisiin suojauslaskentaa. Käyvän arvon suojauksen kohteena on kiinteäkor-

koinen ottolainaus ja rahavirran suojauksen kohteena vaihtuvakorkoisen antolainauksen tuleva korkovirta. Pankissa sovelletaan Euroopan Unionin hyväksymää IAS 39 suojauslaskennan niin kutsuttua "carve out" – mallia, joka mahdollistaa sen että johdannaisia tai niiden osia voidaan yhdistää ja käyttää suojausinstrumentteina. Pankissa EU:n carve out-mallia sovelletaan kiinteäkorkoiseen ottolainaukseen. Tavoitteena on vakauttaa korkokatetta ja neutralisoida varojen ja velkojen mahdollinen käyvän arvon muutos.

Käypää arvoa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelmassa erään "Suojauslaskennan nettotulos". Käypää arvoa suojaattaessa myös suojattava kohde on suojauksen ajan arvostettu käypään arvoon, vaikka se muuten arvostettaisiin jaksotettuun hankintamenoon. Suojattavan kohteen käyvän arvon muutos on kirjattu taseessa kyseisen tase-erän oikaisuksi ja tuloslaskelmassa erään " Suojauslaskennan nettotulos". Suojaavien johdannaisten korot esitetään korkotuottoina ja –kuluina niiden luonteen mukaisesti.

Rahavirtaa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutoksen tehokas osuus kirjataan laskennallisilla veroilla oikaistuna omassa pääomassa olevaan käyvän arvon rahastoon. Käyvän arvon muutoksen tehoton osuus kirjataan suoraan tuloslaskelman erään "Arvopaperikaupan ja valuutataitoiminnan nettotuotot". Kaupankäynnin nettotuottoihin kirjataan myös suojaavina instrumentteina kirjattujen korko-optioiden aika-arvon muutos, koska aika-arvo ei ole osa suojaussuhdetta. Suojaavien johdannaisten korot esitetään korkotuottoina ja –kuluina niiden luonteen mukaisesti.

Suojaavan johdannaisten arvostamisesta käyvän arvon rahastoon kertynyt arvonmuutos kirjataan tulokseen suojatun rahavirran oikaisuksi sitä mukaa, kun suojattu rahavirta kirjataan tulokseen. Rahavirran suojauksessa suojaattavaa kohdetta ei arvosteta käypään arvoon.

Suojauslaskennan aloittamisen hetkeltä dokumentoidaan suojaattavan kohteen ja suojaavan johdannaisten suojaussuhde, kuten myös riskienhallinnan tavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategia. Suojaussuhteen tehokkuutta arvioidaan jatkuvalla periaatteella kuitenkin aina vähintään raportointihetkeltä.

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Kiinteistöt ja kiinteistöyhteisöjen osakkeet on jaettu käyttötarkoituksen perusteella omassa käytössä oleviin kiinteistöihin ja sijoituskiinteistöihin. Jaon lähtökohtana ovat olleet käytetyt neliömetrit.

Kiinteistöt on merkitty taseeseen suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintameno määräisinä. Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintamenoon. Pankki ei sovelle luottolaitoslain 12 luvun 8§:n mahdollisuutta arvostaa sijoituskiinteistöt käypään arvoon.

Omassa käytössä olevien kiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden ja osuuksien tasearvot perustuvat hyödykkeiden arvoon suhteessa varsinaisen liiketoiminnan tulonodotuksiin.

Sijoituskiinteistöjen ja kiinteistöyhteisöjen osakkeiden kirjanpitoarvon ja sitä pysyvästi alemman todennäköisen luovutushinnan ero, mikäli se on olennainen, on kirjattu arvonalentumistappiona kuluksi sijoituskiinteistöjen nettotuottoihin. Mahdolliset arvonalentumisten peruutukset kirjataan saman erän oikaisuiksi.

Pankin keskeiset sijoituskiinteistökohteet on arvioitu kiinteistökohtaisesti kauppahinta ja tuottoarvomenetelmää käyttäen. Kauppahintamenetelmää on käytetty etupäässä asuntojen ja maa-alueiden arvioinnissa. Tuottoarvomenetelmän arviot perustuvat kiinteistökohteesta saatavissa olevan nettovuokratuoton määrään ja kiinteistömarkkinoiden tuottovaateeseen. Vähimmäistuottovaateena on pidetty 3,0 %:n tuottoa. Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot on ilmoitettu liitetiedossa 1.7.

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero ja verotusperusteiset varaukset

Poistoeroon on kirjattu tehtyjen ja suunnitelmanmukaisten poistojen erotus.

Verotusperusteisia varauksia, mm. luottotappiovarauksia, käytetään pankin tilinpäätös- ja verosuunnittelussa. Verotusperusteisten varausten määrä tai muutos eivät siten kuvaa pankin riskiä.

Pankin tilinpäätöksessä tilinpäätössiirtojen kertymä esitetään siihen liittyvää verovelkaa vähentämättä.

Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Taseen ulkopuolisina sitoumuksina esitetään asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset ja asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annettuja sitoumuksia ovat mm. takaukset ja niihin rinnastettavat takuusitoumukset. Sitoumukset esitetään sen määräisenä, mitä takaus tai takuusitoumus tilinpäätöshetkellä enintään vastaa.

Asiakkaan hyväksi annettuja peruuttamattomia sitoumuksia ovat mm. sitovat luottolupaukset, myönnetyt nostamattomat luotot sekä käyttämättömät luottolimiitit. Sitoumukset esitetään sen määräisenä, mitä niiden perusteella tilinpäätöshetkellä enintään voidaan joutua maksamaan.

Korkotuotot ja -kulut

Korkotuottoihin ja -kuluihin on kirjattu kaikki korollisista varoista ja veloista aiheutuvat korkotuotot ja -kulut. Korot on kirjattu suoriteperusteella lukuun ottamatta viivästyskorjoja, jotka on kirjattu, kun maksu on saatu. Korot on jaksotettu efektiivisen koron menetelmää käyttäen.

Korkotuottoina tai -kuluina on käsitelty myös saamisten ja velkojen hankintahinnan ja nimellisarvon erotus, joka on jaksotettu saamisen tai velan juoksuajalle efektiivisen koron menetelmällä. Vastaerä on kirjattu saamisen tai velan muutokseksi.

Korkotuottoa on kerrytetty myös arvoltaan alentuneen saamisen kirjanpidossa jäljellä olevalle saldolle sopimuksen alkuperäisellä efektiivisellä korolla.

Poistoperiaatteet

Rakennusten ja muiden kuluviene aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintamenot poistetaan taloudellisen pitoajan perusteella ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaan tasapoistoin. Poistoajat ovat rakennusten ja rakennelmien osalta 10-30 vuotta ja koneiden ja kaluston osalta 5-8 vuotta. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Tietokoneohjelmistojen kehittämismenot sekä lisenssit aktivoidaan Aineettomiin oikeuksiin ja poistetaan 3-5 vuodessa. Peruspankkijärjestelmä -hankkeen kulut aktivoidaan taseeseen ja poistoajaksi järjestelmän käyttöönoton jälkeen on 10 vuotta. Pitkävaikutteiset menot poistetaan vaikutusaikanaan.

Muut kuin varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut sekä pakolliset varaukset

Pankissa eikä konsernissa ole kirjattu muita kuin varsinaisen toiminnan tuottoja ja kuluja. Jos vastaisen menon ja menetyksen täsmällistä määrää tai toteutumisajankohtaa ei tiedetä, se merkitään pankin taseen pakollisiin varauksiin.

Verot

Pankin tilinpäätöksessä tuloverot on kirjattu verotettavan tulon perusteella laskettuna. Käyvän arvon rahastoon sisältyvästä positiivisesta arvonmuutoksesta on taseeseen merkitty laskennallinen verovelka ja negatiivisesta arvonmuutoksesta laskennallinen verosaaminen. Lisäksi käyvän arvon rahastosta tulokseen siirretystä negatiivisesta arvonmuutoksesta on kirjattu laskennallinen verosaaminen. Muita laskennallisia veroja ei ole kirjattu.

Rahavarat

Rahoituslaskelman rahavarat koostuvat käteisistä varoista ja vaadittaessa maksettavista saamisista luottolaitoksilta. Rahoituslaskelma on laadittu epäsuoraa menetelmää käyttäen.

LIITETIEDOT

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

1.1 Lainat ja saamiset

Saamiset luottolaitoksilta	Emo	Joista tappiota koskeva vähennyserä		Joista tappiota koskeva vähennyserä
	2019	2018		
Vaadittaessa maksettavat	24 825 198,06	0,00	29 872 962,20	0,00
Keskusrahallaitokselta	20 977 942,10	0,00	27 612 457,25	0,00
Kotimaisilta luottolaitoksilta	3 847 255,96	0,00	2 260 504,95	0,00
Muut	3 728 305,95	0,00	3 544 755,22	0,00
Keskusrahallaitokselta	3 728 305,95	0,00	3 544 755,22	0,00
Yhteensä	28 553 504,01	0,00	33 417 717,42	0,00

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

	2019	Joista tappiota koskeva vähennyserä		2018	Joista tappiota koskeva vähennyserä
Yritykset ja asuntoyhteisöt	77 552 839,22	317 626,99	79 808 059,85	372 181,73	
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	1 097 625,26	320,77	236 380,53	60,94	
Kotitaloudet	333 695 242,18	793 274,71	327 892 393,92	634 968,22	
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	3 987 750,23	1 283,82	3 540 657,24	1 188,91	
Ulkomaat	0,00	51,83	0,00	25,44	
Yhteensä	416 333 456,89	1 112 558,12	411 477 491,54	1 008 425,24	
- joista saamiset, joilla on huonempi etuoikeus velallisen muilla veloilla	24 000,00	0,00	24 000,00	0,00	

Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL), Lainat ja saamiset sekä taseen ulkopuoliset

	2019				2018
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä	Yhteensä
Tase 1.1.2019	170 616,50	188 539,44	690 661,87	1 049 817,81	1 414 220,96
Siirrot vaiheeseen 1	13 220,72	-46 890,34	-748,11	-34 417,73	-16 310,47
Siirrot vaiheeseen 2	-11 603,97	56 444,07	-2 606,06	42 234,04	21 041,51
Siirrot vaiheeseen 3	-8 104,30	-59 588,77	209 319,66	141 626,59	-3 776,72
Uudet saamiset	44 922,23	21 058,43	28 732,30	94 712,96	110 296,25
Lyhennykset ja erääntyneet saamiset	-51 657,99	-30 248,59	-287 308,35	-369 214,93	-559 379,27
Toteutuneiden luottotappioiden vaikutus	0,00	0,00	-11 062,48	-11 062,48	-128 922,93
Luottoriskin muutoksen vaikutus	-3 407,52	-10 668,38	20 620,21	6 544,31	343 973,15
Manuaalisten korjausten vaikutus	-358,88	816,49	210 243,31	210 700,92	-131 324,68
Tase 31.12.2019	153 626,79	119 462,35	857 852,35	1 130 941,49	1 049 817,80

	2019	2018
Järjestämättömät saamiset, yhteensä	7 106 462,00	8 506 580,00
joista yli 90 päivää erääntyneet saamiset	1 888 097,00	2 663 023,00
joista todennäköisesti maksamatta jäävät, jotka erääntymättömiä tai alle 90 päivää erääntyneitä	5 218 365,00	5 843 557,00

Sopimuksen mukainen jäljellä oleva määrä rahoitusvaroista, jotka on raportointikaudella kirjattu pois lopullisena luottotappiona ja joihin edelleen kohdistetaan perintätoimenpiteitä	0,00	1 347 449,19
Saamisista tilikaudelle kirjattujen lopullisten luottotappioiden määrä	13 994,86	207 929,00

1.2 Saamistodistukset

	2019		
	Yhteensä	Joista keskuspankki- rahoitukseen oikeuttavia saamis-todistuksia	Joista tappioita koske- va vähennysrä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	677 395,00	0,00	-
Julkisesti noteeratut	677 395,00	0,00	0,00
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	28 074 684,00	27 389 803,00	32 344,64
Julkisesti noteeratut	28 074 684,00	27 389 803,00	32 344,64
Yhteensä	28 752 079,00	27 389 803,00	32 344,64
- joista saamiset, joilla on huonompi etuoikeus velallisen muilla veloilla	0,00	0,00	0,00

	2018		
	Yhteensä	Joista keskuspankki- rahoitukseen oikeuttavia saamis-todistuksia	Joista tappioita koske- va vähennysrä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	1 257 390,00	99 430,00	-
Julkisesti noteeratut	1 257 390,00	99 430,00	0,00
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	30 049 056,30	27 499 515,30	22 839,39
Julkisesti noteeratut	29 946 606,30	27 499 515,30	22 839,39
Muut	102 450,00	0,00	0,00
Yhteensä	31 306 446,30	27 598 945,30	22 839,39
- joista saamiset, joilla on huonompi etuoikeus velallisen muilla veloilla	0,00	0,00	0,00

Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL), Saamistodistukset

	2019			2018	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä	Yhteensä
Tase 1.1.2019	22 839,39	0,00	0,00	22 839,39	33 354,86
Uudet saamistodistukset	25 007,96	0,00	0,00	25 007,96	13 163,90
Erääntyneet saamistodistukset	-11 740,50	0,00	0,00	-11 740,50	-19 097,61
Luottoriskin muutoksen vaikutus	-3 762,21	0,00	0,00	-3 762,21	-4 581,76
Tase 31.12.2019	32 344,64	0,00	0,00	32 344,64	22 839,39

1.3 Osakkeet ja osuudet

	2019	2018
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	9 642 944,06	11 514 178,94
Julkisesti noteeratut	9 388 529,66	11 254 463,87
Muut	254 414,40	259 715,07
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat	13 966 822,38	12 234 737,67
Muut	13 966 822,38	12 234 737,67
Osakkeet ja osuudet yhteensä	23 609 766,44	23 748 916,61
- joista luottolaitoksissa	12 031 134,33	10 565 954,57
- joista muissa yrityksissä	11 578 632,11	13 182 962,04

Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä

Muissa yrityksissä	34 875,55	34 875,55
Yhteensä	34 875,55	34 875,55

1.4 Rahoitusvarojen ryhmät

Rahoitusvarojen luokittelu IFRS 9:n mukaisesti 31.12.2019

	2019	2018
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat		
Käteiset varat	474 232,70	698 606,85
Saamiset luottolaitoksilta	28 553 504,01	33 417 717,42
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	416 309 456,89	411 453 491,54
Yhteensä	445 337 193,60	445 569 815,81
-Joista tappioita koskeva vähennyserä JHM, yhteensä	1 112 558,12	1 008 425,24
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Saamistodistukset	677 395,00	1 257 390,00
Osakkeet ja osuudet	9 642 944,06	11 514 178,94
Johdannaissopimukset	8 406 804,85	7 462 070,54
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	24 000,00	24 000,00
Yhteensä	18 751 143,91	20 257 639,48
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat (velkainstrumentit)		
Saamistodistukset	28 074 684,00	30 049 056,30
Yhteensä	28 074 684,00	30 049 056,30
-Joista tappioita koskeva vähennyserä (1)	32 344,64	22 839,39
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat (oman pääoman ehtoiset instrumentit)		
Osakkeet ja osuudet	13 966 822,38	12 234 737,67
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	34 875,55	34 875,55
Yhteensä	14 001 697,93	12 269 613,22
Rahoitusvarat yhteensä	506 164 719,44	508 146 124,81

1) ECL kirjataan käyvän arvon rahastoon

1.5 Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Johdannaissopimusten nimelisarvot	2019			Yhteensä
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	
Jäljellä oleva maturiteetti				
Suojaavat johdannaissopimukset	0,00	20 000 000,00	45 000 000,00	65 000 000,00
Käyvän arvon suojaus	0,00	20 000 000,00	45 000 000,00	65 000 000,00
Korjojohdannaiset	0,00	20 000 000,00	45 000 000,00	65 000 000,00
Koronvaihtosopimukset	0,00	20 000 000,00	45 000 000,00	65 000 000,00

Johdannaissopimusten nimelisarvot	2018			Yhteensä
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	
Jäljellä oleva maturiteetti				
Suojaavat johdannaissopimukset	6 433 400,00	5 000 000,00	60 000 000,00	71 433 400,00
Käyvän arvon suojaus	6 433 400,00	5 000 000,00	60 000 000,00	71 433 400,00
Korjojohdannaiset	5 000 000,00	5 000 000,00	60 000 000,00	70 000 000,00
Koronvaihtosopimukset	5 000 000,00	5 000 000,00	60 000 000,00	70 000 000,00
Osakejohdannaiset	1 433 400,00	0,00	0,00	1 433 400,00

Johdannaissopimusten käyvät arvot

	2019		2018	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat
Suojaavat johdannaissopimukset	8 406 804,85	0,00	7 462 070,54	0,00
Käyvän arvon suojaus	8 406 804,85	0,00	7 462 070,54	0,00
Korjojohdannaiset	8 406 804,85	0,00	7 461 986,39	0,00
Koronvaihtosopimukset	8 406 804,85	0,00	7 461 986,39	0,00
Osakejohdannaiset	0,00	0,00	84,15	0,00
Yhteensä	8 406 804,85	0,00	7 462 070,54	0,00

	2019	2018
Suojausinstrumentin suojattavasta riskistä johtuva voitto tai tappio		
Suojattavan kohteen arvonmuutos		
Käyvän arvon suojaus		
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille		
Ottolainauksen arvonmuutos	8 465 223,36	7 483 525,14
Yhteensä	8 465 223,36	7 483 525,14
1.6 Aineettomat hyödykkeet		
	2019	2018
IT-kulut	0,00	0,00
Muut kehittämismenot	572 963,82	764 465,65
Muut aineettomat hyödykkeet	1 265 238,02	1 116 215,44
Yhteensä	1 838 201,84	1 880 681,09
1.7 Aineelliset hyödykkeet		
	2019	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Maa- ja vesialueet		
Omassa käytössä	3 197,26	
Sijoituskäytössä	47 636,53	68 100,00
Yhteensä	50 833,79	68 100,00
Rakennukset		
Omassa käytössä	213 326,01	
Sijoituskäytössä	214 718,61	750 000,00
Yhteensä	428 044,62	750 000,00
Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet		
Omassa käytössä	1 508 154,90	
Sijoituskäytössä	1 383 434,05	3 351 200,00
Yhteensä	2 891 588,95	3 351 200,00
Muut aineelliset hyödykkeet	236 088,02	0,00
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	3 606 555,38	4 169 300,00
	2018	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Maa- ja vesialueet		
Omassa käytössä	3 197,26	
Sijoituskäytössä	67 669,61	68 100,00
Yhteensä	70 866,87	68 100,00
Rakennukset		
Omassa käytössä	277 652,61	
Sijoituskäytössä	288 304,79	750 000,00
Yhteensä	565 957,40	750 000,00
Kiinteistöyhteisöjen osakkeet ja osuudet		
Omassa käytössä	1 484 642,10	
Sijoituskäytössä	1 449 334,55	3 351 200,00
Yhteensä	2 933 976,65	3 351 200,00
Muut aineelliset hyödykkeet	301 463,22	
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	3 872 264,14	4 169 300,00
Aineettomat hyödykkeet		
	2019	2018
Hankintameno 1.1.	2 331 383,26	3 280 367,19
+ tilikauden lisäykset	482 938,53	1 305 825,08
- tilikauden vähennykset	0,00	-2 254 809,01
Hankintameno 31.12	2 814 321,79	2 331 383,26
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-450 702,17	-2 334 006,69
+/- vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat	0,00	2 180 602,48

kertyneet poistot		
- tilikauden poistot	-525 417,78	-297 297,96
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-976 119,95	-450 702,17
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 838 201,84	1 880 681,09
Kirjanpitoarvo 1.1.	1 880 681,09	946 360,50

Aineelliset hyödykkeet

	2019			
	Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet	Muut kiinteistöt ja kiinteistö-osakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	3 324 032,74	2 917 155,20	2 592 637,68	8 833 825,62
+ tilikauden lisäykset	0,00	23 512,80	0,00	23 512,80
- tilikauden vähennykset	-63 193,74	0,00	-42 083,80	-105 277,54
Hankintameno 31.12.	3 260 839,00	2 940 668,00	2 550 553,88	8 752 060,88
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-1 518 723,79	-1 151 663,23	-2 291 174,46	-4 961 561,48
+/- vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot	20 000,00	0,00	35 771,40	55 771,40
- tilikauden poistot	-73 586,18	-64 326,60	-59 062,80	-196 975,58
- tilikauden arvonalentumiset	-42 739,84	0,00	0,00	-42 739,84
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-1 615 049,81	-1 215 989,83	-2 314 465,86	-5 145 505,50
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 645 789,19	1 724 678,17	236 088,02	3 606 555,38
Kirjanpitoarvo 1.1.	1 805 308,95	1 765 491,97	301 463,22	3 872 264,14

Aineelliset hyödykkeet

	2018			
	Sijoituskiinteistöt ja sijoituskiinteistöosakkeet	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	3 324 032,74	2 917 155,20	2 473 779,52	8 714 967,46
+ tilikauden lisäykset	0,00	0,00	118 858,16	118 858,16
Hankintameno 31.12.	3 324 032,74	2 917 155,20	2 592 637,68	8 833 825,62
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 1.1.	-1 401 063,91	-1 087 038,19	-2 229 530,16	-4 717 632,26
- tilikauden poistot	-117 659,88	-64 625,04	-61 644,30	-243 929,22
Kertyneet poistot ja arvonalennukset 31.12.	-1 518 723,79	-1 151 663,23	-2 291 174,46	-4 961 561,48
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 805 308,95	1 765 491,97	301 463,22	3 872 264,14
Kirjanpitoarvo 1.1.	1 922 968,83	1 830 117,01	244 249,36	3 997 335,20

1.8 Muut varat

	2019	2018
Maksujenvälityssaamiset	8 138,14	50,00
Muut	253 801,67	361 378,88
Yhteensä	261 939,81	361 428,88

1.9 Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

	2019	2018
Korot	1 728 446,38	1 660 138,19
Muut	1 146 659,27	1 642 736,75
Yhteensä	2 875 105,65	3 302 874,94

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

1.10 Rahoitusvelkojen ryhmät

	2019	2018
Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat	453 058 895,21	460 930 761,54
Velat luottolaitoksille	54 942 730,53	77 656 051,22
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	398 116 164,68	383 274 710,32
Yhteensä	453 058 895,21	460 930 761,54

1.11 Velat luottolaitoksille

	2019	2018
Luottolaitoksille	54 942 730,53	77 656 051,22
Vaadittaessa maksettavat	205 987,94	19 390,19
Muut	54 736 742,59	77 636 661,03
Yhteensä	54 942 730,53	77 656 051,22

1.12 Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

	2019	2018
Talletukset	398 116 164,68	383 274 710,32
Vaadittaessa maksettavat	369 881 715,96	345 665 468,83
Muut	28 234 448,72	37 609 241,49
Yhteensä	398 116 164,68	383 274 710,32

1.13 Muut velat

	2019	2018
Maksujenvälitysvelat	1 276 303,69	1 374 541,78
Varaukset	18 383,37	41 392,57
Muut	182 063,89	362 624,66
Yhteensä	1 476 750,95	1 778 559,01

1.14 Varaukset

	2019	2018
Pakolliset varaukset	18 383,37	41 392,57
Muut varaukset	18 979 161,75	18 813 761,72
Yhteensä	18 997 545,12	18 855 154,29

Erittely pakollisiin varauksiin merkityistä eristä	Kirjanpitoarvo tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa
Odotettavissa olevat luottotappiot	41 392,57	-	-	18 383,37
Yhteensä	41 392,57	0,00	0,00	18 383,37

1.15 Siirtovelat ja saadut ennakot

	2019	2018
Korot	299 207,04	418 669,91
Muut	1 229 951,48	949 122,70
Yhteensä	1 529 158,52	1 367 792,61

1.16 Laskennalliset verovelat ja -saamiset

	2019	2018
Käyvän arvon rahastosta johtuva laskennallisten verosaamisten määrä	11 060,65	18 705,18
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	11 060,65	18 705,18
Muista väliaikaisista eroista lasketut verovelat	6 468,93	4 567,88
Käyvän arvon rahastosta johtuva laskennallisten verovelkojen määrä	86 673,85	72 863,36
Laskennalliset verovelat yhteensä	93 142,78	77 431,24

Laskennalliset verovelat ja -saamiset on kirjattu käyvän arvon rahastoon kirjatuista rahavirtaa suojaavien johdannaisten ja käypään arvoon laajan tuloksen eriin kirjattavien saamistodistusten ja oman pääoman ehtoisten arvopapereiden käyvän arvon muutoksista ja odotetuista luottotappioista.

Muilta osin laskennallisia verovelkoja ja -saamisia ei ole kirjattu pankin taseeseen.

1.17 Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma

Rahoitusvarat

	2019		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	0,00	14 364 383,00

Saamiset luottolaitoksilta	24 825 198,06	3 728 305,95	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	6 813 751,47	38 459 886,87	128 843 946,75
Saamistodistukset	0,00	0,00	1 079 706,00
Johdannaiset	0,00	0,00	2 021 068,04
Yhteensä	31 638 949,53	42 188 192,82	146 309 103,79

	2019		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	13 025 420,00	0,00	27 389 803,00
Saamiset luottolaitoksilta	0,00	0,00	28 553 504,01
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	113 758 939,87	128 456 931,93	416 333 456,89
Saamistodistukset	282 570,00	0,00	1 362 276,00
Johdannaiset	6 385 736,81	0,00	8 406 804,85
Yhteensä	133 452 666,68	128 456 931,93	482 045 844,75

Rahoitusvarat

	2018		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	0,00	0,00	7 419 034,80
Saamiset luottolaitoksilta	29 872 962,20	3 544 755,22	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	6 700 901,84	39 649 190,33	125 952 211,91
Saamistodistukset	0,00	528 584,00	2 507 902,00
Johdannaiset	37 361,95	84,15	519 089,14
Yhteensä	36 611 225,99	43 722 613,70	136 398 237,85

Rahoitusvarat

	2018		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	20 179 910,50	0,00	27 598 945,30
Saamiset luottolaitoksilta	0,00	0,00	33 417 717,42
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	111 382 240,10	127 792 947,36	411 477 491,54
Saamistodistukset	671 015,00	0,00	3 707 501,00
Johdannaiset	6 905 535,30	0,00	7 462 070,54
Yhteensä	139 138 700,90	127 792 947,36	483 663 725,80

Rahoitusvelat

	2019		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	205 987,94	24 805 092,47	22 341 650,12
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	374 742 257,69	12 660 777,05	10 713 129,94
Yhteensä	374 948 245,63	37 465 869,52	33 054 780,06

Rahoitusvelat

	2019		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	0,00	7 590 000,00	54 942 730,53
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	0,00	0,00	398 116 164,68
Yhteensä	0,00	7 590 000,00	453 058 895,21

Rahoitusvelat

	2018		
	alle 3 kk	3 - 12 kk	1 - 5 vuotta
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	3 019 390,19	21 854 493,44	46 702 167,59
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	351 301 966,78	28 254 313,42	3 718 430,12
Yhteensä	354 321 356,97	50 108 806,86	50 420 597,71

Rahoitusvelat

	2018		
	5 - 10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	0,00	6 080 000,00	77 656 051,22
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	0,00	0,00	383 274 710,32
Yhteensä	0,00	6 080 000,00	460 930 761,54

Vaadittaessa maksettavat saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä:
Muut kuin määräaikaisten talletukset sekä luotolliset tilit on ilmoitettu luokassa alle 3 kk.

1.18 Varojen ja velkojen erittely kotimaan ja ulkomaan rahan määräisiin sekä samaan konserniin kuuluville

Varat	2019		2018	
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	27 389 803,00	0,00	27 598 945,30	0,00
Saamiset luottolaitoksilta	28 553 504,01	0,00	33 417 717,42	0,00
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	416 333 456,89	0,00	411 477 491,54	0,00
Saamistodistukset	1 362 276,00	0,00	3 707 501,00	0,00
Johdannaissopimukset	8 406 804,85	0,00	7 462 070,54	0,00
Muu omaisuus	32 711 738,02	0,00	33 918 353,24	0,00
Yhteensä	514 757 582,77	0,00	517 582 079,04	0,00

Velat	2019		2018	
	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Kotimaan raha	Ulkomaan raha
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille	54 942 730,53	0,00	77 656 051,22	0,00
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	398 116 164,68	0,00	383 274 710,32	0,00
Muut velat	1 569 893,73	0,00	1 855 990,25	0,00
Siirtovelat ja saadut ennakot	1 529 158,52	0,00	1 367 792,61	0,00
Yhteensä	456 157 947,46	0,00	464 154 544,40	0,00

1.19 Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot sekä käyvän arvon hierarkia

Rahoitusvarat	2019		2018	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Käteiset varat	474 232,70	474 232,70	698 606,85	698 606,85
Saamiset luottolaitoksilta	28 553 504,01	28 553 504,01	33 417 717,42	33 417 717,42
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	416 333 456,89	416 333 456,89	411 477 491,54	411 477 491,54
Saamistodistukset	28 752 079,00	28 776 079,00	31 306 446,30	31 330 446,30
Osakkeet ja osuudet	23 609 766,44	23 609 766,44	23 748 916,61	23 748 916,61
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	34 875,55	34 875,55	34 875,55	34 875,55
Johdannaissopimukset	8 406 804,85	8 406 804,85	7 462 070,54	7 462 070,54
Yhteensä	506 164 719,44	506 188 719,44	508 146 124,81	508 170 124,81

Rahoitusvelat	2019		2018	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	54 942 730,53	54 942 730,53	77 656 051,22	77 656 051,22
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	398 116 164,68	398 116 164,68	383 274 710,32	383 274 710,32
Yhteensä	453 058 895,21	453 058 895,21	460 930 761,54	460 930 761,54

Taseessa käypään arvoon arvostetut rahoitusinstrumentit

2019				
Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä	
38 140 608,66	0,00	14 245 236,78	52 385 845,44	
2018				
Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä	
42 560 910,17	7 462 070,54	12 518 452,74	62 541 433,45	

Käypä arvo ja suoraan tuloslaskelmaan merkityt arvomuutokset sekä käyvän arvon rahastoon merkityt muutokset kustakin käypään arvoon merkittyjen rahoitusvälineiden ryhmästä

2019		
Käypä arvo	Arvonmuutos Tuloslaskelma	Arvonmuutos Käyvän arvon rahasto 31.12.

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat rahoitusvarat	42 041 506,38	486 339,67	378 066,02
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	10 344 339,06	749 201,03	0,00
Yhteensä	52 385 845,44	1 235 540,70	378 066,02

	2018	Arvonmuutos Tuloslaskelma	Käyvän arvon rahasto 31.12.
	Käypä arvo		
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat rahoitusvarat	42 283 793,97	136 778,48	270 790,94
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	12 795 568,94	-517 976,82	0,00
Yhteensä	55 079 362,91	-381 198,34	270 790,94

Rahoitusvarat, jotka arvostettu hankintamenoon sen vuoksi, että niiden käypää arvoa ei ole voitu määrittää luotettavasti

2019

Hankintamenoon arvostettu rahoitusvara	Kirjanpitoarvo
Pohjantähti Keskinäisen Vakuutusyhtiön takuusuosuus B	101 600,00
HPK Liiga	100 000,00
Yhteensä	201 600,00

Hankintamenoon on arvostettu osakkeet ja osuudet toiminnalle välttämättömissä yrityksissä, jotka on esitetty tarkemmin liitetiedossa 5.2. Toiminnalle välttämättömät osakkeet ja osuudet on tarkoitettu pidettäväksi pysyvästi hallussa. Näiden omistusten käypää arvoa ei voida määrittää luotettavasti.

Tilikauden aikana edellä kuvatun kaltaisia rahoitusvaroja on myyty 713 004 euron arvosta. Niistä on tullut pankille myyntivoittoa 573 366 euroa.

1.20 Oman pääoman lisäykset ja vähennykset sekä siirrot erien välillä tilikauden aikana

	Tilikauden alussa	Lisäykset	Vähennykset	Tilikauden lopussa
Osakepääoma/Osuuspääoma/Peruspääoma	368,19	0,00	0,00	368,19
Sijoituspääoma/Kantarahasto/Lisäpääoma	7 350 000,00	1 977 000,00	0,00	9 327 000,00
Muut sidotut rahastot	1 795 185,54	1 988 721,27	-1 895 297,01	1 888 609,80
Vararahasto	1 560 281,27	0,00	0,00	1 560 281,27
Käyvän arvon rahasto	234 904,27	1 988 721,27	-1 895 297,01	328 328,53
Käypään arvoon arvostamista	234 904,27	1 988 721,27	-1 895 297,01	328 328,53
Vapaat rahastot	3 318 640,74	0,00	0,00	3 318 640,74
Muut rahastot	3 318 640,74	0,00	0,00	3 318 640,74
Edellisten tilikausien voitto	21 043 267,25	1 500 283,72	-177 029,48	22 366 521,49
Tilikauden voitto	1 106 311,20	2 719 333,34	-1 106 311,20	2 719 333,34
Oma pääoma yhteensä	34 613 772,92	8 185 338,33	-3 178 637,69	39 620 473,56

Käyvän arvon rahaston muutokset tilikauden aikana

	2019	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Rahavirran suojauksesta	Yhteensä
Käyvän arvon rahaston saldo 1.1.2019 (brutto)		270 790,94	0,00	0,00	270 790,94
Odotetut luottotappiot		22 839,39	-	-	22 839,39

Laskennallinen verosaaminen (+)/verovelka (-)	-	-	-	-58 726,07
Käyvän arvon rahasto 1.1.2019	293 630,33	0,00	0,00	234 904,26
Käyvän arvon lisäykset	1 217 052,68	555 812,99	0,00	1 772 865,67
Käyvän arvon vähennykset	-623 437,93	-555 812,99	0,00	-1 179 250,92
Käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirretyt	-486 339,67	0,00	0,00	-486 339,67
Odotettavissa olevat luottotappiot	9 505,25	-	-	9 505,25
Käyvän arvon rahaston muutokset 2019, yhteensä	116 780,33	0,00	0,00	116 780,33
Käyvän arvon rahaston saldo 31.12.2019 (brutto)	410 410,66	0,00	0,00	410 410,66
Laskennallinen verosaaminen (+)/verovelka (-)	-82 082,13	0,00	0,00	-82 082,13
Käyvän arvon rahasto 31.12.2019	328 328,53	0,00	0,00	328 328,53

Käyvän arvon rahaston muutokset tilikauden aikana 2018

	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Rahavirran suojauksesta	Yhteensä
Käyvän arvon rahaston saldo 1.1.2018 (brutto)	420 510,54	556 418,54	0,00	976 929,08
IFRS 9 siirtymän vaikutus 1.1.2018 (netto)	9 694,10	-556 418,54	0,00	-546 724,44
Laskennallinen verosaaminen (+)/verovelka (-)	-	-	-	-86 040,93
Käyvän arvon rahasto 1.1.2018	430 204,64	0,00	0,00	344 163,71
Käyvän arvon lisäykset	611 784,28	0,00	0,00	611 784,28
Käyvän arvon vähennykset	-601 064,64	0,00	0,00	-601 064,64
Käyvän arvon rahastosta tuloslaskelmaan siirretyt	-136 778,48	0,00	0,00	-136 778,48
Odotettavissa olevat luottotappiot	-10 515,47	-	-	-10 515,47
Käyvän arvon rahaston muutokset 2018, yhteensä	-136 574,31	0,00	0,00	-136 574,31
Käyvän arvon rahaston saldo 31.12.2018 (brutto)	293 630,33	0,00	0,00	293 630,33
Laskennallinen verosaaminen (+)/verovelka (-)	-58 726,06	0,00	0,00	-58 726,06
Käyvän arvon rahasto 31.12.2018	234 904,27	0,00	0,00	234 904,27

1.21 Kantarahasto

Lammin Säästöpankin kantarahasto-osuuksien lukumäärä on 9 327 kpl
Kantarahasto-osuuden omistajalla on oikeus voitonjakoon säästöpankkilain (28.12.2001/1502)41 §:ssä säädetyllä tavalla.

Kantarahasto-osuuden omistajalla on oikeus osallistua isäntien vaaliin, osuudenomistajan äänimäärä on omistettujen kantarahasto-osuuksien määrä kuitenkin enintään 10 ääntä.

LUOTTORISKIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

1.22 Rahoitusvarojen jakauma riskiluokittain

Lainat ja saamiset sekä taaseen ulkopuoliset erät	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	31.12.2019	31.12.2018
Riskiluokka 1	56 932 197,77	378 048,96	0,00	57 310 246,73	48 865 511,86
Riskiluokka 2	120 432 418,66	1 876 570,75	139 181,17	122 448 170,58	125 284 917,21

Riskiluokka 3	104 348 991,03	3 007 752,21	761 941,36	108 118 684,60	102 578 647,25
Riskiluokka 4	74 858 215,69	6 405 768,04	993 618,11	82 257 601,84	86 180 827,46
Riskiluokka 5	30 360 226,35	6 280 325,98	701 339,98	37 341 892,31	38 219 107,17
Riskiluokka 6	7 202 594,98	6 220 685,92	583 157,35	14 006 438,25	13 999 249,41
Riskiluokka 7	2 540 151,36	5 614 739,22	1 680 433,87	9 835 324,45	10 496 248,17
Riskiluokka 8	76 072,79	287 596,35	1 430 598,80	1 794 267,94	2 223 217,85
Riskiluokka ei luokiteltu	0,00	0,00	504 351,27	504 351,27	978 762,51
Pääomaerät riskiluokittain, yhteensä	396 750 868,63	30 071 487,43	6 794 621,91	433 616 977,97	428 826 488,89
Tappioita koskeva vähennyserä (loss allowance)	153 626,79	119 462,36	857 852,34	1 130 941,49	1 049 817,81
Yhteensä	396 597 241,84	29 952 025,07	5 936 769,57	432 486 036,48	427 776 671,08
Saamistodistukset	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	31.12.2019	31.12.2018
Riskiluokka ei luokiteltu	25 690 000,00	0,00	0,00	25 690 000,00	28 090 000,00
Pääomaerät riskiluokittain, yhteensä	25 690 000,00	0,00	0,00	25 690 000,00	28 090 000,00
Tappioita koskeva vähennyserä (loss allowance)	32 344,64	0,00	0,00	32 344,64	22 839,39
Yhteensä	25 657 655,36	0,00	0,00	25 657 655,36	28 067 160,61

1.23 Luottoriskikeskittymät

	Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	Lainat ja saamiset yleisöltä ja julkis- yhteisöiltä	Vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset	Annetut lainalu- paukset ja ta- kaukset
Tasearvo 31.12.2019	1 097 625,26	416 269 343,12	25 690 000,00	
Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2019				16 250 009,59
Luottoriskikertymä toimialoittain, Riskiluokka 1				
Yritykset	0,00	22 951 441,31	0,00	2 041 090,24
Maatalous	0,00	400 902,50	0,00	0,00
Kiinteistöala	0,00	11 327 198,01	0,00	568 818,00
Rakentaminen	0,00	1 330 496,02	0,00	297 590,72
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	2 228 681,70	0,00	293 181,52
Teollisuus	0,00	1 698 492,46	0,00	640 680,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	523 577,60	0,00	81 000,00
Muut	0,00	5 442 093,02	0,00	159 820,00
Voittoa tavoittelemattoat yhteisöt	0,00	3 961 104,09	0,00	65 000,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	1 097 625,26	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	25 925 741,78	0,00	1 268 244,05
Yhteensä 31.12.2019	1 097 625,26	52 838 287,18	0,00	3 374 334,29
Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 2				
Yritykset	0,00	27 394 722,05	0,00	4 997 009,04
Maatalous	0,00	1 044 611,75	0,00	380 000,00
Kiinteistöala	0,00	19 127 067,97	0,00	2 874 820,53
Rakentaminen	0,00	1 799 953,54	0,00	83 202,25
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	1 137 172,95	0,00	405 235,62
Teollisuus	0,00	1 348 838,57	0,00	563 069,26
Kuljetus ja varastointi	0,00	131 406,90	0,00	9 447,04
Muut	0,00	2 805 670,37	0,00	681 234,34
Voittoa tavoittelemattoat yhteisöt	0,00	7 610,86	0,00	9 207,93
Kotitaloudet	0,00	89 124 024,94	0,00	915 595,76
Yhteensä 31.12.2019	0,00	116 526 357,85	0,00	5 921 812,73
Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 3				
Yritykset	0,00	8 759 128,29	0,00	1 019 696,87
Maatalous	0,00	50 000,00	0,00	15 000,00
Kiinteistöala	0,00	3 218 374,42	0,00	489 983,89
Rakentaminen	0,00	959 425,86	0,00	280 858,50
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	1 526 867,48	0,00	103 211,10
Teollisuus	0,00	685 218,91	0,00	33 689,59
Kuljetus ja varastointi	0,00	179 582,41	0,00	0,00
Muut	0,00	2 139 659,21	0,00	96 953,79
Voittoa tavoittelemattoat yhteisöt	0,00	18 723,97	0,00	1 276,03
Kotitaloudet	0,00	96 122 202,11	0,00	2 197 657,33
Yhteensä 31.12.2019	0,00	104 900 054,37	0,00	3 218 630,23

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 4

Yritykset	0,00	9 620 786,25	0,00	259 174,71
Maatalous	0,00	10 867,62	0,00	52 628,61
Kiinteistöala	0,00	5 575 601,43	0,00	4 725,71
Rakentaminen	0,00	1 427 182,07	0,00	129 314,40
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	274 402,56	0,00	3 372,14
Teollisuus	0,00	749 533,23	0,00	5 923,89
Kuljetus ja varastointi	0,00	110 278,09	0,00	31 556,46
Muut	0,00	1 472 921,25	0,00	31 653,50
Kotitaloudet	0,00	71 129 749,40	0,00	1 247 891,48
Yhteensä 31.12.2019	0,00	80 750 535,65	0,00	1 507 066,19

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 5

Yritykset	0,00	4 509 860,91	0,00	192 143,26
Kiinteistöala	0,00	2 206 887,10	0,00	20 709,69
Rakentaminen	0,00	559 642,51	0,00	17 422,72
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	390 094,32	0,00	96 647,67
Teollisuus	0,00	337 358,59	0,00	31 911,01
Kuljetus ja varastointi	0,00	369 103,43	0,00	8 205,98
Muut	0,00	646 774,96	0,00	17 246,19
Kotitaloudet	0,00	31 471 715,91	0,00	1 168 172,23
Yhteensä 31.12.2019	0,00	35 981 576,82	0,00	1 360 315,49

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 6

Yritykset	0,00	3 375 774,94	0,00	31 232,45
Kiinteistöala	0,00	3 030 053,07	0,00	1 140,99
Rakentaminen	0,00	246 778,50	0,00	19 287,84
Teollisuus	0,00	69 746,99	0,00	0,00
Muut	0,00	29 196,38	0,00	10 803,62
Kotitaloudet	0,00	9 853 231,03	0,00	746 199,83
Yhteensä 31.12.2019	0,00	13 229 005,97	0,00	777 432,28

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 7

Yritykset	0,00	543 668,79	0,00	31 037,66
Kiinteistöala	0,00	18 637,46	0,00	6 737,66
Rakentaminen	0,00	346 791,30	0,00	14 841,29
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	60 000,00	0,00	0,00
Muut	0,00	118 240,03	0,00	9 458,71
Voittoa tavoittelemattoat yhteisöt	0,00	311,31	0,00	29 688,69
Kotitaloudet	0,00	9 213 803,92	0,00	16 814,08
Yhteensä 31.12.2019	0,00	9 757 784,02	0,00	77 540,43

Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokkaa ei luokiteltu

Yritykset	0,00	397 456,68	1 400 000,00	8 718,10
Kiinteistöala	0,00	238 627,73	0,00	0,00
Rakentaminen	0,00	14 217,86	0,00	2 509,66
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	56 888,07	300 000,00	3 111,93
Teollisuus	0,00	0,00	300 000,00	0,00
Muut	0,00	87 723,02	800 000,00	3 096,51
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	18 790 000,00	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	5 500 000,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	1 888 284,58	0,00	4 159,85
Yhteensä 31.12.2019	0,00	2 285 741,26	25 690 000,00	12 877,95

**Lainat ja saamiset
luottolaitoksilta****Tasearvo 31.12.2018 236 380,53****Taseen ulkopuoliset sitoumukset 31.12.2018****Luottoriskikertymä toimialoittain, Riskiluokka 1**

Yritykset	0,00	19 121 446,18	0,00	2 207 789,24
Maatalous	0,00	486 130,74	0,00	0,00
Kiinteistöala	0,00	9 122 101,28	0,00	554 247,50
Rakentaminen	0,00	2 020 922,91	0,00	617 209,36
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	2 931 408,40	0,00	262 481,82
Teollisuus	0,00	671 508,30	0,00	136 295,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	356 726,06	0,00	100 000,00
Muut	0,00	3 532 648,49	0,00	537 555,56
Voittoa tavoittelemattoat yhteisöt	0,00	3 532 093,53	0,00	96 934,63

**Lainat ja saamiset
yleisöltä ja julkis-
yhteisöiltä****412 171 726,29****Vieraan pääoman
ehtoiset sijoitukset****28 090 000,00****Annetut lainalu-
paukset ja ta-
kaukset****16 418 382,07**

Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	236 380,53	0,00	0,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	22 401 236,57	0,00	1 269 631,18
Yhteensä 31.12.2018	236 380,53	45 054 776,28	0,00	3 574 355,05
Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 2				
Yritykset	0,00	28 860 800,11	0,00	2 423 132,18
Maatalous	0,00	288 640,11	0,00	377 813,82
Kiinteistöala	0,00	21 483 110,33	0,00	1 242 114,21
Rakentaminen	0,00	2 230 183,04	0,00	195 655,30
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	784 585,39	0,00	220 963,74
Teollisuus	0,00	1 674 262,74	0,00	36 818,79
Kuljetus ja varastointi	0,00	242 180,94	0,00	11 719,81
Muut	0,00	2 157 837,56	0,00	338 046,51
Kotitaloudet	0,00	91 923 307,50	0,00	2 077 677,42
Yhteensä 31.12.2018	0,00	120 784 107,61	0,00	4 500 809,60
Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 3				
Yritykset	0,00	7 392 961,22	0,00	1 025 183,16
Maatalous	0,00	27 452,22	0,00	22 547,78
Kiinteistöala	0,00	4 066 291,16	0,00	40 698,24
Rakentaminen	0,00	1 098 428,26	0,00	167 562,23
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	403 397,07	0,00	79 641,49
Teollisuus	0,00	711 786,19	0,00	525 522,33
Kuljetus ja varastointi	0,00	75 384,63	0,00	20 867,11
Muut	0,00	1 010 221,69	0,00	168 343,98
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	0,00	250 000,00
Kotitaloudet	0,00	91 612 508,90	0,00	2 297 993,97
Yhteensä 31.12.2018	0,00	99 005 470,12	0,00	3 573 177,13
Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 4				
Yritykset	0,00	6 744 364,38	0,00	210 186,43
Maatalous	0,00	55 700,34	0,00	0,00
Kiinteistöala	0,00	2 380 055,69	0,00	13 770,19
Rakentaminen	0,00	964 610,33	0,00	160 144,02
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	979 323,74	0,00	104,73
Teollisuus	0,00	18 799,97	0,00	0,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	123 125,00	0,00	0,00
Muut	0,00	2 222 749,31	0,00	36 167,49
Kotitaloudet	0,00	76 309 476,51	0,00	2 916 800,14
Yhteensä 31.12.2018	0,00	83 053 840,89	0,00	3 126 986,57
Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 5				
Yritykset	0,00	12 283 459,60	0,00	249 421,94
Kiinteistöala	0,00	9 483 664,30	0,00	51 333,23
Rakentaminen	0,00	639 208,04	0,00	146 026,76
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	990 142,09	0,00	22 767,21
Teollisuus	0,00	380 504,54	0,00	16 652,96
Kuljetus ja varastointi	0,00	236 483,58	0,00	680,78
Muut	0,00	553 457,05	0,00	11 961,00
Voittoa tavoittelemattoat yhteisöt	0,00	8 563,71	0,00	11 436,29
Kotitaloudet	0,00	25 050 864,99	0,00	615 360,64
Yhteensä 31.12.2018	0,00	37 342 888,30	0,00	876 218,87
Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 6				
Yritykset	0,00	3 359 151,61	0,00	13 932,60
Kiinteistöala	0,00	2 173 240,32	0,00	0,00
Rakentaminen	0,00	87 122,48	0,00	19,81
Muut	0,00	1 098 788,81	0,00	13 912,79
Kotitaloudet	0,00	10 458 713,97	0,00	167 451,23
Yhteensä 31.12.2018	0,00	13 817 865,58	0,00	181 383,83
Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokka 7				
Yritykset	0,00	1 153 488,46	0,00	116 303,11
Kiinteistöala	0,00	904 749,15	0,00	0,00
Rakentaminen	0,00	143 913,97	0,00	10 874,49
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	0,00	0,00	25 000,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	0,00	0,00	10 091,28
Muut	0,00	104 825,34	0,00	70 337,34
Kotitaloudet	0,00	8 808 425,36	0,00	418 031,24
Yhteensä 31.12.2018	0,00	9 961 913,82	0,00	534 334,35
Luottoriskikertymä toimialoittain, riskiluokkaa ei luokiteltu				
Yritykset	0,00	892 388,29	3 750 000,00	34 674,32
Kiinteistöala	0,00	343 117,63	750 000,00	0,00
Rakentaminen	0,00	54 100,11	0,00	1 635,68

Tukku- ja vähittäiskauppa	0,00	196 265,93	0,00	7 943,26
Teollisuus	0,00	0,00	1 050 000,00	0,00
Kuljetus ja varastointi	0,00	0,00	200 000,00	0,00
Muut	0,00	298 904,62	1 750 000,00	25 095,38
Julkisyhteisöt	0,00	0,00	18 790 000,00	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,00	0,00	5 550 000,00	0,00
Kotitaloudet	0,00	2 258 475,40	0,00	16 442,35
Yhteensä 31.12.2018	0,00	3 150 863,69	28 090 000,00	51 116,67

1.24 Vakuuksien ja muiden luoton laatua parantavien järjestelyjen vaikutus

Luottoriskille alttiina oleva määrä, johon kohdistuu vakuus

	2019	2018	Kuvaus hallussa olevasta vakuudesta
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	419 746 504,22	414 340 628,97	
Asuntoluotot	252 305 109,41	250 074 601,21	Pääosin asuinkiinteistövakuuksia
Yritysluotot	75 515 578,98	76 773 289,80	Pääosin kiinteistövakuuksia
Kulutusluotot	39 152 766,33	38 346 568,88	Pääosin asuinkiinteistövakuuksia
Muut	52 773 049,50	49 146 169,08	Pääosin kiinteistövakuuksia

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

2.1 Korkotuotot ja -kulut

	2019	2018
Korkotuotot		
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavista saamistodistuksista	230 675,16	164 501,46
Saamisista luottolaitoksilta	0,00	0,00
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	6 850 613,93	6 932 975,00
Saamistodistuksista	109 741,83	167 917,41
Johdannaissopimuksista	1 381 626,94	1 326 836,93
Rahoitusvelkojen negatiivista korkokuluista	201 629,17	149 769,00
Muut korkotuotot	69 349,13	97 666,56
Yhteensä	8 843 636,16	8 839 666,36
Korkotuotot vaiheeseen 3 kirjatusta rahoitusvaroista	206 368,81	276 965,03
Korkokulut		
Veloista luottolaitoksille	-240 402,73	-419 621,27
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	-743 268,52	-911 645,76
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0,00	-7 817,97
Negatiiviset korkotuotot rahoitusvaroista	-231 328,85	-194 288,07
Muut korkokulut	-2 629,80	80,66
Yhteensä	-1 217 629,90	-1 533 292,41

2.2 Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista

	2019	2018
Käypään arvoon tuloksen kautta kirjatusta sijoituksista saadut osinkotuotot	54 804,25	51 223,30
Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjatusta sijoituksista	122 333,40	103 899,60
joista tilikauden aikana pois kirjattuihin sijoituksiin liittyvät osingot	122 333,40	0,00
Samaan konserniin kuuluvista yrityksistä ja omistusyhteyserityksistä saadut osinkotulot	12 000,00	35 000,00
Yhteensä	189 137,65	190 122,90

2.3 Palkkiotuotot ja -kulut

	2019	2018
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	946 734,63	888 841,21
Ottolainauksesta	17 531,73	29 070,10

Maksuliikenteestä	2 323 121,19	1 773 588,87
Omaisuidenhoidosta	600 693,19	484 996,63
Välitetystä toiminnasta	2 166 230,03	1 879 998,92
Takausten myöntämisestä	95 321,91	71 918,65
Muut palkkiotuotot	117 652,53	96 688,76
Yhteensä	6 267 285,21	5 225 103,14

Palkkiokulut

Maksetut toimitusmaksut	-103 652,68	-102 264,49
Muut	-817 749,76	-772 464,06
Yhteensä	-921 402,44	-874 728,55

2.4 Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot 2019

	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)	Käyvän arvon muutokset(netto)	Yhteensä
Saamistodistuksista	-6 335,00	33 990,00	27 655,00
Osakkeista ja osuuksista	15 852,83	715 211,03	731 063,86
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	9 517,83	749 201,03	758 718,86
Tuloslaskelmaerä yhteensä	9 517,83	749 201,03	758 718,86

	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)	Käyvän arvon muutokset(netto)	Yhteensä
Saamistodistuksista	10 631,92	-76 715,00	-66 083,08
Osakkeista ja osuuksista	-25 625,79	-441 261,82	-466 887,61
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	-14 993,87	-517 976,82	-532 970,69
Tuloslaskelmaerä yhteensä	-14 993,87	-517 976,82	-532 970,69

2.5 Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot

	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)	Siirrot käyvän arvon rahastosta	Yhteensä
Saamistodistuksista	-45 885,60	486 339,67	440 454,07
Yhteensä	-45 885,60	486 339,67	440 454,07

	Myyntivoitot ja -tappiot(netto)	Siirrot käyvän arvon rahastosta	Yhteensä
Saamistodistuksista	9 077,90	136 778,48	145 856,38
Yhteensä	9 077,90	136 778,48	145 856,38

2.6 Suojauslaskennan nettotulos

	2019	2018
Suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutos (netto)	969 260,68	-11 821,49
Suojattavien kohteiden käyvän arvon muutos (netto)	-991 184,08	8 794,54
Yhteensä	-21 923,40	-3 026,95

2.7 Sijoituskiinteistöjen nettotuotot

	2019	2018
Vuokra- ja osinkotuotot	478 399,13	485 125,96
Vuokrakulut	-840,00	-525,00
Suunnitelman mukaiset poistot	-86 668,82	-123 705,32
Myyntivoitot ja -tappiot (netto)	-6 193,74	0,00
Arvon alentumistappiot	-42 739,84	0,00
Muut kulut	-319 381,62	-298 922,75
Yhteensä	22 575,11	61 972,89

2.8 Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

Liiketoiminnan muut tuotot	2019	2018
Vuokratuotot omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	9 841,45	6 342,94
Muut tuotot	376 900,13	542 965,93
Yhteensä	386 741,58	549 308,87

Liiketoiminnan muut kulut	2019	2018
Vuokratulot	-219 043,14	-243 912,51
Kulut omassa käytössä olevasta kiinteistöomaisuudesta	-381 587,68	-371 275,97
Vakuusrahastomaksut	-221 545,18	-210 631,65
Muut kulut	-1 261 484,41	-1 063 803,13
Yhteensä	-2 083 660,41	-1 889 623,26

2.9 Henkilöstökulut

	2019	2018
Palkat ja palkkiot	-3 048 507,22	-3 050 842,51
Henkilösivukulut	-636 018,47	-653 356,68
Eläkekulut	-568 312,82	-590 525,81
Muut henkilösivukulut	-67 705,65	-62 830,87
Yhteensä	-3 684 525,69	-3 704 199,19

2.10 Muut hallintokulut

	2019	2018
Muut henkilöstökulut	-467 021,11	-446 141,56
Toimistokulut	-990 733,16	-894 493,19
Atk-kulut	-2 492 082,53	-2 296 423,37
Yhteyskulut	-252 253,32	-216 200,27
Edustus- ja markkinointikulut	-519 426,55	-446 918,51
Yhteensä	-4 721 516,67	-4 300 176,90

2.11 Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

	2019	2018
Suunnitelman mukaiset poistot	-635 724,54	-414 495,34
Aineelliset hyödykkeet	-123 389,40	-126 269,34
Aineettomat hyödykkeet	-512 335,14	-288 226,00
Yhteensä	-635 724,54	-414 495,34

2.12 Odotettavissa olevat luottotappiot luotoista ja muista sitoumuksista sekä muista rahoitusvaroista

	2019			
Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenuon kirjattavista rahoitusvaroista sekä takauksista ja muista taseen ulkopuolisista sitoumuksista	Sopimuskohtaiset odotettavissa olevat luottotappiot, brutto	Peruutukset	Tuloslaskelmaan kirjatut lopullisten luottotappioiden peruutukset	Tuloslaskelmaan kirjatut lopulliset luottotappiot ja arvonalentumistappiot
Saamisista luottolaitoksilta	-259,83	0,00	-	-
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-114 935,52	11 062,48	5 410,82	-14 007,79
Taseen ulkopuoliset erät	23 009,20	-	-	0,00
Yhteensä	-92 186,15	11 062,48	5 410,82	-14 007,79

Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat saamistodistukset	-9 505,25	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	-9 505,25	0,00	0,00	0,00

Odotettavissa olevat luottotappiot yhteensä	-101 691,40	11 062,48	5 410,82	-14 007,79
--	--------------------	------------------	-----------------	-------------------

2018

Odotettavissa olevat luottotappiot jaksotettuun hankintamenoon kirjattavista rahoitusvaroista sekä takauksista ja muista taseen ulkopuolisista sitoumuksista	Sopimuskohtaiset odotettavissa olevat luottotappiot, brutto	Peruutukset	Tuloslaskelmaan kirjatut lopullisten luottotappioiden peruutukset	Tuloslaskelmaan kirjatut lopulliset luottotappiot ja arvonalentumistappiot
Saamisista luottolaitoksilta	3,61	0,00	-	-
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	215 597,02	128 922,92	2 658,50	-208 163,82
Taseen ulkopuoliset erät	26 023,05	-	-	0,00
Yhteensä	241 623,68	128 922,92	2 658,50	-208 163,82

Muiden rahoitusvarojen odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot

Käypään arvoon käyvän arvon rahaston kautta kirjattavat saamistodistukset	10 515,47	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	10 515,47	0,00	0,00	0,00

Odotettavissa olevat luottotappiot yhteensä	252 139,15	128 922,92	2 658,50	-208 163,82
--	-------------------	-------------------	-----------------	--------------------

2.13 Tuotot liiketoiminta-alueittain ja markkina-alueittain

	2019	2018
Pankkitoiminnan tuotot	15 668 995,34	12 942 740,49

Tuottojen, liikevoiton, varojen ja velkojen jakautumista liiketoiminta-alueittain ei ole ilmoitettu, koska jaolla ei ole olennaista merkitystä.

Pankki harjoittaa liiketoimintaa vain Suomessa.

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

3.1 Annetut vakuudet

Omasta velasta annetut:

Tase-erä	Pantit	Kiinnitykset	Muut vakuudet	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	0,00	0,00	4 510 765,00	4 510 765,00
Omasta velasta annetut yhteensä	0,00	0,00	4 510 765,00	4 510 765,00

Muiden velasta annetut:

Pankki ei ole antanut muiden veloista vakuuksia.

3.2 Eläkevastuut

Henkilöstön eläketurva on järjestetty Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elon kautta, eikä kattamatonta eläkevastuuta ole.

3.3 Leasing ja muut vuokravastuut

Ei-peruutettavissa olevien vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat

	2019	2018
Yhden vuoden kuluessa	156 357,96	178 159,80
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluessa	481 645,65	505 027,89
Yli viiden vuoden kuluessa	266 731,15	280 905,24

3.4 Taseen ulkopuoliset sitoumukset

	2019	2018
Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset		
Takaukset	3 991 399,72	4 067 956,55
Muut asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset	54 809,40	64 809,40
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	17 903 986,44	23 368 256,64
joista luottolupaukset	17 903 986,44	23 368 256,64
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	21 950 195,56	27 501 022,59

yhteensä

3.5 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	2019	2018
Pankki kuuluu Oy Samlink Ab:n arvonnisäverovelvollisuusryhmään.		
Arvonnisäveron ryhmärekisteröintiin liittyvä yhteisvastuumäärä	1 603 730,22	1 956 926,57

HENKILÖSTÖÄ, JOHTOA JA LÄHIPIIRIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

	Henkilömäärä tilikauden lopussa	Henkilömäärä tilikauden lopussa
--	---------------------------------------	---------------------------------------

4.1 Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2019	2018
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö	51	54
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö	5	7
Määräaikainen henkilöstö	9	4
Yhteensä	65	65

4.2 Johdon palkat, palkkiot ja eläkesitoumukset

	2019	2018
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa, palkat ja palkkiot	438 554,16	417 037,24
Yhteensä	438 554,16	417 037,24

4.3 Johdolle myönnetty luotot ja takaukset

	2019		2018	
	Luotot	Takaukset	Luotot	Takaukset
Hallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	750 505,95	0,00	849 879,42	0,00
Yhteensä	750 505,95	0,00	849 879,42	0,00
Lisäykset	0,00	0,00	95 000,00	0,00
Vähennykset	30 000,00	0,00	33 700,00	0,00

Luotot ja takaukset on myönnetty ehdoin, joita sovelletaan vastaaviin asiakasluottoihin ja takauksiin.

4.4 Lähipiiritiedot

Lähipiirin määrittely

Luottolaitoksen lähipiiri määritellään tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja varten standardin IAS 24 *Lähipiiriä koskevat tiedot tilinpäätöksessä* mukaisesti.

Saamiset, takaukset ja vakuudet lähipiiriltä

	2019			
Lähipiiriin kuulumisen peruste	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Sijoitukset	Muut saamiset	Takaukset/vakuudet
Johto *)	0,00	0,00	0,00	0,00
Määräysvalta	253 555,56	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	253 555,56	0,00	0,00	0,00

*) Johdon luotot ja takaukset on esitetty liitetiedossa 4.3.

Odotettavissa olevat luottotappiot

	2019			
	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Sijoitukset	Muut saamiset	Takaukset/vakuudet
Tilikauden alussa	242 437,73	0,00	0,00	0,00
Tilikauden muutos	106 867,94	0,00	0,00	0,00
Tilikauden lopussa	349 305,67	0,00	0,00	0,00

	2018			
Lähipiiriin kuulumisen peruste	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Sijoitukset	Muut saamiset	Takaukset/vakuudet
Johto *)	0,00	0,00	0,00	0,00
Määräysvalta	278 990,57	0,00	0,00	0,00

Yhteensä	278 990,57	0,00	0,00	0,00
-----------------	-------------------	-------------	-------------	-------------

*) Johdon luotot ja takaukset on esitetty liitetiedossa 4.3.

Odottavissa olevat luottotappiot

Tilikauden alussa	590 015,66	0,00	0,00	0,00
Tilikauden muutos	-347 577,93	0,00	0,00	0,00
Tilikauden lopussa	242 437,73	0,00	0,00	0,00

OMISTUKSET MUISSA YRITYKSISSÄ

5.1 Konsernitilinpäätökseen yhdistelemättä jätetyt pienet tytär- ja osakkuusyhtiöt

Tytäryhtiöt	Kirjanpitoarvot	Oma pääoma **)	Tilikauden tulos	Kpl
Asunto- ja kiinteistöyhtiöt	1 814 284,70	1 231 609,89	0,00	2
Muut	34 875,55	46 306,50	0,00	1

5.2 Omistukset muissa yrityksissä

Yrityksen nimi ja kotipaikka	Omistusosuus, %	Oma pääoma**	Tilikauden tulos*
Sp-Henkivakuutus Oy, Espoo	4,38	42 575 190,21	-1 171 722,17
Nooa Säästöpankki Oy, Helsinki	4,73	57 244 060,51	926 672,36
Sp-Rahastoyhtiö Oy, Helsinki	5,29	10 079 907,71	778 323,85
Säästöpankkien Holding Oy, Helsinki	4,78	1 610 448,71	52 165,32
Sp-Koti Oy, Espoo	5,78	-153 599,55	-85 879,79
Säästöpankkien Keskuspankki Oyj, Espoo	6,37	53 101 342,27	3 633 375,31
Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj, Helsinki	4,96	88 184 309,77	2 166 590,09
Säästöpankkiliitto osk, Espoo	5,80	754 886,88	252 822,09
Uraanit Kodit Oy, Helsinki	15,79	180 362,82	-9 637,18
Yhteensä		153 757 658,61	6 787 759,69

*) Tilikauden 2018 oma pääoma ja voitto

***) Oma pääoma sisältää tilinpäätössiirtojen kertymän laskennallisella verovelalla vähennettynä. Yhdistelyperiaatteet on esitetty osana tilinpäätösperiaatteita.

MUUT LIITETIEDOT

6.1 Luottolaitoksen harjoittama notariaattitoiminta

Luottolaitoksen tarjoamat omaisuudenhoitopalvelut

Pankki tarjoaa sijoituspalvelulain 11§:n mukaista toimeksiantojen välittämistä ja toteuttamista, kaupankäyntiä omaan lukuun, omaisuudenhoitoa ja sijoitusneuvontaa ja rahoitusvälineiden säilytys- ja hoitopalvelua sekä tallelokeropalvelua ja niihin liittyviä palveluja.

Pankissa ei hoideta ns. täyden palvelun omaisuudenhoitoa.

6.2 Tilintarkastajan palkkiot

	2019	2018
Tilintarkastajan palkkiot toimeksiantoryhmittäin:		
Tilintarkastus	17 298,00	12 090,00
Muut palvelut	1 908,79	0,00
Yhteensä	19 206,79	12 090,00

6.3 Pitkäaikaissästäminen

	2019		2018	
	Eur	Lkm	Eur	Lkm
Säästövarat yhteensä	131 040,72	40	116 785,35	40
Talletukset yhteensä	77 040,80	40	75 200,48	40
PS-tilit	77 040,80	40	75 200,48	40
Asiakasvarat yhteensä	53 999,92		41 584,87	
Osakkeet	748,13		640,00	
Rahastot	53 251,79		40 944,87	

6.4 Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

Pankin hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat pankin taloudelliseen asemaan tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiseltä ajalta.

Luettelo tilikauden aikana käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositelajeista

Kirjanpitokirjat	Säilytystapa
Pääkirja/päiväkirja	Elektroninen arkisto
Tasekirja	Sidottu kirja
Tositteet	Paperituloste ajalta 1.1.-30.6.2019 Elektroninen arkisto ajalta 1.7.-31.12.2019
<u>Reskontrat</u>	
Asiakasreskontrat (koneelliset)	Elektroninen arkisto
Salkkukirjanpito	Elektroninen arkisto
Ostoreskontra (Opus Capita)	Elektroninen arkisto
Kassapäiväkirja	Atk-tuloste
Kassaraportit	Atk-tuloste
Palkkakirjanpito	Elektroninen arkisto
Käyttöomaisuusreskontra	Elektroninen arkisto
Johdannaisten reskontra	Excel-tiedosto

Käsin ylläpidettävät reskontrat

Vuokrasaamiset

Tositelajit

00	Peruutustosite
10	Pankkitilitositteet
16	Jaksotustositteet
20	Ostolaskut liittymästä
22	Henkilökunnan kulut
23	Ulkomaiset laskut
25	Ostolaskujen maksut toimittajille
30	Ostolaskut, eOffice -pankit, ei-pankissa kiertävät laskut
50	ECL-kirjaukset
51	Salkkukirjanpito
56	Konekieliset viennit muista reskontrista, QS-kassalla kirjattavat tapahtumat
58	Konekieliset kustannuspaikkojen väliset siirrot
60	Laskentatunnisteiden väliset kirjaukset
61	Konekielinen sisäisen laskennan tietojen välitys
70	Muistiotositteet
71	Pääkirjakirjaukset
75	Palkat
80	Jaksotukset purettavat
82	Konekieliset laskennalliset erät
83	Lomapalkkavelka
84	Palkkojen sivukulut
85	Poistot
88	Jaksotukset pysyvät
99	Tuloksen kirjaus

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Hyvinkäällä 4. päivänä helmikuuta 2020

Lammin Säästöpankin hallitus

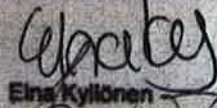
Timo Virtanen

Jyrki Aho

Jari Finck

Eina Kyllönen

Jari Mattila

Sirpa Pietikäinen

Antti Sipilä

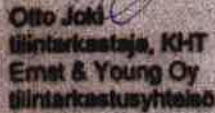

Lauri Kalpala
Toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Hyvinkäällä 5. päivänä helmikuuta 2020

Otto Jola
tilintarkastaja, KHT
Ernst & Young Oy
tilintarkastusyhteisö